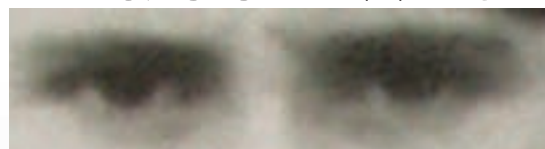

REPORT 2009
SPRAWOZDANIE

M e m o r i a l

Auschwitz

Birkenau

M i e j s c e P a m i ę c i

WPROWADZENIE INTRODUCTION	4
MIĘDZYNARODOWE GŁOSY POPARCIA INTERNATIONAL VOICES OF SUPPORT	6
WYDARZENIA 2009 2009 EVENTS	8
REKORDOWA LICZBA ODWIEDZAJĄCYCH RECORD NUMBER OF THE VISITORS	20
ZACHOWAĆ AUTENTYZM AUSCHWITZ TO PRESERVE THE AUTHENTICITY OF AUSCHWITZ	22
PRACE KONSERWATORSKIE PRESERVATION WORK	26
ZBIORY COLLECTIONS	32
ARCHIWUM ARCHIVES	36
WYSTAWY EXHIBITIONS	38
NOWA WYSTAWA GŁÓWNA NEW MAIN EXHIBITION	42
BADANIA NAD HISTORIĄ AUSCHWITZ RESEARCH ON HISTORY OF AUSCHWITZ	46
WYDAWNICTWA PUBLICATIONS	48
MIĘDZYNARODOWE CENTRUM EDUKACJI O AUSCHWITZ I HOLOKAUŚCIE INTERNATIONAL CENTER FOR EDUCATION ABOUT AUSCHWITZ AND THE HOLOCAUST	52
WOLONTARIAT I PRAKTYKI VOLUNTEERS AND INTERNSHIPS	56
FINANSE FINANCES	58
OCHRONA I BEZPIECZEŃSTWO PROTECTION AND SECURITY	60
SPECJALIŚCI, DORADCY, EKSPERCI CONSULTANTS, ADVISERS AND EXPERTS	64
STRUKTURA MUZEUM MUSEUM STRUCTURE	66
KONTAKT CONTACT	68
DARCZYŃCY DONORS	71

REPORT 2009
SPRAWOZDANIE

foto: Mikołaj Grymberg

dr Piotr M.A. Cywiński
dyrektor
Director

Z każdym rokiem nasza pamięć poddawana jest coraz większej próbie.

Z każdym rokiem świadków pamiętających piekło Auschwitz jest wśród nas coraz mniej. Pozostajemy świadomi historii, którą coraz trudniej przekazywać nowym pokoleniom. Pozostajemy wraz z autentycznym Miejscem Pamięci. To ono musi dziś świadczyć i mówić do nas tak, byśmy niemalże słyszeli w tle głosy tych, którzy zamilkli.

Wszyscy musimy dbać o Miejsce, w którym wydarzyło się to, co na zawsze naznaczyło naszą europejską i ogólnoludzką cywilizację. Auschwitz symbolizuje całe dzieje Szoa i cały system obozów koncentracyjnych. Auschwitz symbolizuje bezprecedensowe przesilenie zła. Nie zrozumiemy siebie bez zrozumienia Auschwitz.

Do niedawna, dzięki otrzymywanej z różnych źródeł pomocy, udawało się punktowo ratować te pozostałości obozu, które były najbardziej zagrożone. Ta metoda jest dziś u swego kresu. Musimy planować prace w sposób bardziej całościowy i długofalowy. Nasi konserwatorzy opracowali plan globalnego zachowania autentyzmu tego Miejsca. To na tej kanwie została powołana do życia Fundacja Auschwitz-Birkenau. Jej jedynym celem jest finansowanie prac konserwatorskich w tym wyjątkowym Miejscu Pamięci.

Aby się to spełniło, koniecznym jest wspólne utworzenie Funduszu Żelaznego w wysokości przynajmniej 120 milionów euro. Odsetki z tej kwoty pozwolą prowadzić długofalowe prace konserwatorskie, co

jest warunkiem zapewnienia temu Miejscu bezpieczeństwa i ochrony na miarę jego znaczenia w dziejach ludzkości. Dlatego zwróciliśmy się w roku 2009 do rządów wielu państw z prośbą o wsparcie naszych wysiłków.

Jednak nie tylko upływający czas jest groźny dla naszej pamięci i tego największego cmentarza ludzkości. Zagrożeniem są także zła wola i nienawiść. Boleśnie unaoczniała to grudniowa kradzież napisu „Arbeit macht frei” znad obozowej bramy, pierwszy tego typu atak w historii Miejsca Pamięci. Dlatego też nadchodzący czas będzie, oprócz prac nad zachowaniem autentyzmu byłego obozu, okresem jeszcze bardziej wzmożonych wysiłków mających na celu jego ochronę przed profanacją i celowym zniszczeniem.

Dbłość o to Miejsce nie jest wyłącznie powinnością względem pokoleń minionych, względem ofiar i ocalałych. W dużej mierze jest to także powinność względem tych pokoleń, które nadchodzą. To one muszą dalej nieść nasze powojenne starania o lepszy świat, bardziej wspólnotowy, rozumny, solidarny i bezpieczny. To nasze wnuki będą budować przyszłość naszej cywilizacji. Jesteśmy im winni prawdę o Auschwitz.

dr Piotr M.A. Cywiński

INTRODUCTION

Each year, our memory is increasingly put to the test. Each year, there are fewer eyewitnesses among us who remember the hell of Auschwitz. We remain aware of a history that is increasingly difficult to convey to new generations. And so we are left with the authenticity of the Memorial. Today, this authenticity must bear witness and speak to us so that, in the background, we can almost hear the voices of those who have fallen silent. We must all take care of this place where things happened that left an everlasting mark on our European civilization, and all human civilization. Auschwitz symbolizes the entire history of the *Shoah* and the whole system of concentration camps. Auschwitz symbolizes the unprecedented high-water mark of evil. We cannot understand ourselves without understanding Auschwitz.

Until not long ago, aid from various sources financed the *ad hoc* rescue of the most endangered parts of the authentic remains of the camp. That method is no longer efficacious. We must plan our work in a more comprehensive, long-term way. Our conservationists have developed an overall plan for maintaining the authenticity of this place. This is the context in which the Auschwitz-Birkenau Foundation has been called to life. Its one and only goal is to finance conservation work at this unique Memorial.

In order to achieve this, it is necessary to come together and create a Perpetual Fund of at least €120 million. The interest on this money will make long-term conservation work possible, which is a condition

for ensuring that the site is accorded security and protection commensurate with its significance in human history. That is why, in 2009, we approached the governments of many countries with requests to support our efforts.

However, it is not only the passage of time that threatens our memory and this largest human cemetery. Ill will and hatred are also threats. This was brought painfully home to us by the December threat of the *Arbeit macht frei* inscription from above the camp gate, the first attack of its kind in the history of the Memorial. For this reason, as well, we are now entering a period when we must not only work to preserve the authenticity of the site, but also redouble our efforts to protect it from profanation and deliberate destruction.

Caring for this place is not exclusively an obligation to past generations, to the victims and the survivors. To a large degree, it is also an obligation towards the generations to come. It is they who must carry on our postwar efforts to build a better world that is more communitarian, understanding, characterized by solidarity, and secure. It is our grandchildren who will build the future of our civilization. We owe them the truth about Auschwitz.

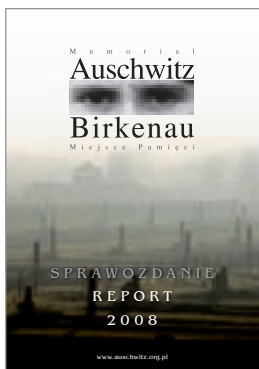

Dr. Piotr M.A. Cywiński

MIĘDZYNARODOWE GŁOSY POPARCIA

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MUZEUM SPOTYKA SIĘ NIEZMIENNIE Z WIELKIM ZAINTERESOWANIEM NA CAŁYM ŚWIECIE. PO OTRZYMANIU SPRAWOZDANIA ZA ROK 2008 NAPISALI DO NAS:

THERE IS A GREAT INTEREST IN THE MUSEUM'S ANNUAL REPORT IN THE WORLD. THERE ARE SOME OF THE RESPONSES WE RECEIVED TO THE 2008 ANNUAL REPORT.

1

1. Zeszlóroczne sprawozdanie spotkało się z dużym zainteresowaniem na całym świecie

1. Last year's report evoked great interest around the world

Otrzymałem ostatni raport z działalności Muzeum Auschwitz-Birkenau, gdzie pan dyrektor zwrócił uwagę na potrzebę zachowania tego Miejsca Pamięci, tak wyjątkowego w całym systemie obozów koncentracyjnych i ośrodków zagłady, za co niniejszym dziękuję. Korzystając z okazji, chciałbym wyrazić uznanie za działania prowadzone przez pana osobiście u boku prof. Władysława Bartoszewskiego oraz podkreślić rolę instytucji dbających o zachowanie pamięci. Ich rola wzrośnie w przyszłości niepomniernie dla pokoleń, które nie poznały bezpośrednio ani Ocalałych, ani Świadków. Oddanie dla misji zachowania pamięci oznacza także obowiązek solidarności w działaniach na rzecz wspólnego dziedzictwa Europejczyków i wspólnoty międzynarodowej.

I thank you for the most recent report on the Auschwitz-Birkenau Museum, where you draw attention to the need for preserving this Memorial, which is so exceptional within the system of concentration camps and extermination centers. I would like to take this occasion to express my regard for the work that you carry out personally at the side of Professor Władysław Bartoszewski, and to emphasize the role of institutions engaged in the preservation of memory. Their role will expand immeasurably in the future for the generations that have not directly encountered either Survivors or Witnesses. Dedication to the mission of the preservation of memory also entails an obligation of solidarity for the sake of the common heritage of Europeans and the international community.

Nicolas Sarkozy
Prezydent Francji
President of the French Republic

Nie ma żadnych wątpliwości, że zachowanie i ochrona byłego obozu koncentracyjnego i zagłady Auschwitz-Birkenau to kwestia nie tylko europejska, ale nawet globalna. Jestem pewien, że rząd austriacki wspólnie z partnerami europejskimi włączy się w misję zabezpieczenia funduszy na prace konserwatorskie.

There can be hardly any doubt that the concentration and extermination camp, Auschwitz-Birkenau, and its preservation and restoration are a matter of European and even global concern. I am sure that the Austrian Government, together with the other European part-

ners will actively explore ways and means to secure the funding of future preservation and restoration efforts.

Heinz Fischer
Prezydent Austrii
The Federal President of the Republic of Austria

Muzeum jest strażnikiem pamięci historycznej, a także gwarantem tego, że to, co nie może być zapomniane, zapomniane nie będzie. Cieszę się, że Muzeum ma tak dużą liczbę odwiedzających, i że jest wśród nich wielu młodych ludzi. Młodzież jest tą grupą, która musi zrozumieć wydarzenia z historii, aby móc zniszczyć korzenie każdej próby powtórzenia czegoś podobnego.

The Museum is the guard of historical memory and the guarantee of that which never must be forgotten, will not be forgotten. I am happy to see that your Museum has a large number of visitors and hope that there are many young people among them. Young people are the very ones that must understand what happened and that it is necessary to strike at the roots of any attempt at repeating something similar.

Stjepan Mesić
Prezydent Chorwacji
President of the Republic of Croatia

Chciałbym wyrazić uznanie za całą pracę w dziedzinie konserwacji, badań naukowych, edukacji, a także pracy wydawniczej. Państwa wkład jest nie do przecenienia, jeżeli chodzi o nauczanie przyszłych pokoleń o historii, aby mogły one zrozumieć potrzebę tworzenia nowych, pokojowych stosunków między narodami.

I would like to express my appreciation for all the work done in preservation, research, education and publishing. Your contribution has an invaluable significance for the future generation to understand the necessity for construction new, peaceful international relations.

dr Danilo Türk
Prezydent Słowenii
President of the Republic of Slovenia

INTERNATIONAL VOICES OF SUPPORT

GRUDNIOWA KRADZIEŻ NAPISU „ARBEIT MACHT FREI” BYŁA WIELKIM SZOKIEM DLA WSZYSTKICH LUDZI, KTÓRYM BLISKA JEST MISJA ZACHOWANIA PAMIĘCI O AUSCHWITZ. OD INTERNAU-TÓW Z CAŁEGO ŚWIATA OTRZYMALIŚMY WIELE WYRAZÓW WSPARCIA, ZA KTÓRE PRAGNIEMY PODZIĘKOWAĆ.

THE DECEMBER THEFT OF THE ARBEIT MACHT FREI INSCRIPTION WAS A GREAT SHOCK TO EVERYONE WHO HAS A SPECIAL PLACE IN THEIR HEART FOR THE MISSION OF PRESERVING THE MEMORY OF AUSCHWITZ. WE ARE GRATEFUL FOR THE MANY EXPRESSIONS OF SUPPORT THAT WE RECEIVED FROM INTERNET USERS FROM AROUND THE WORLD.

Brakuje mi słów. Jestem w wielkim szoku. Moje serce jest przepełnione wielkim bólem. Jedyne słowo, które przychodzi na myśl, to DLACZEGO? Kiedy czytam o tym, w oczach pojawiają się łzy. Jestem osobą, która przechodziła pod tym znakiem i chcę być pewna, że wszyscy będą pamiętać o wydarzeniach z historii, aby budować pokojowy świat. Po prostu jestem zszokowana.

There are no words for me. I am in so much shock. My heart is filled with so much pain. The only word that come to mind is WHY? As I read a full article on-line my eyes started to fill up. As someone who has walked under the sign and who wants to make sure that everyone will remember what happened there in hope of a more peaceful world. I am truly just in shock.

Sarah

To okropne przestępstwo. Modłę się nie tylko o to, aby napis powrócił, ale także o to, aby to wydarzenie wykorzystano do zwiększenia ogólnej świadomości na temat Muzeum i jego misji.

It is an awful crime. I pray not only that the sign be returned, but also that this can be used to increase global awareness of the museum and its mission.

Steve

To wielkie nieszczęście, że ludzie, którzy to zrobili, nie spędzili w Muzeum trochę czasu, aby zrozumieć, co to za Miejsce. Nauczyliby się, czym jest wolność, przez co przechodzili więźniowie oraz tego, że jest to miejsce pamięci i przebaczenia, miejsce którego zapomnieć nie można. Nie wolno go niszczyć!

It's unfortunate that the people who did this couldn't spend a little time there to understand what it was really like. Then they would know what freedom is, what those people went through, and how this is a place to remember, forgive, but never forget - not vandalize!

Jeremy

Policja zasłużyła na ogromną pochwałą za tak sprawnie przeprowadzoną akcję. Z niecierpliwością będę czekać na moment, w którym będę mogła znów zobaczyć oryginalny napis w miejscu, do którego należy. To, co zrobili ci ludzie, jest... jest po prostu nieowybrazalne.

Police deserved a great praise for this well-made operation. I impatiently await the moment when I will be able to see the original sign on the very spot where it belongs. What those people did is... is simply unimaginable.

Agata

Nie potrafię sobie nawet wyobrazić, co kierowało ludźmi, którzy dokonali kradzieży na świętej ziemi Auschwitz. Po tak wielu latach od tamtych niewysławialnych czynów nadal pamiętamy, a ci ludzie zdecydowali się zabrać symbol obozu. To więcej niż profanacja. Polska policja działała szybko i na szczęście odzyskała znak.

I cannot even imagine what would drive someone to steal from the sacred grounds of Auschwitz. The many years of unspeakable acts are over, never forgotten, and these people decide to take a symbol from the camp. This is more than desecration. The Polish police acted quickly, and thankfully, recovered the sign.

Kathleen

Znakomicie! To wielka szkoda, że znak został uszkodzony, ale z pewnością bezpiecznie wróci na miejsce, które widziało tyle smutku. Mam nadzieję, że ten incydent skupi uwagę świata na środkach, które nadal są potrzebne na konserwację i do zachowania Auschwitz.

Awesome! Unfortunate for the damage to the sign but its safe return is cause for happiness in a place that has seen so much sorrow. I hope this incident will focus world attention on the remaining funding still needed to preserve Auschwitz.

Dave

1

2

1. Wnętrze bloku więziarskiego, który zostanie poddany konserwacji ze środków europejskich

2. Była więźniarka Auschwitz Zofia Posmysz na uroczystości 64. rocznicy wyzwolenia obozu

3. Prof. Władysław Bartoszewski podpisuje akt powołania Fundacji Auschwitz-Birkenau

4. Minister obrony Belgii Pieter De Crem w pawilonie belgijskim

STYCZEŃ

Podsumowano liczbę osób, które w 2008 r. odwiedziły tereny byłego niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego Auschwitz. Miejsce Pamięci zobaczyło ponad 1,1 mln ludzi z całego świata. Większość z nich stanowili uczniowie i studenci. Liczba osób odwiedzających tereny byłego obozu jest w ostatnich latach wyższa niż kiedykolwiek w historii istniejącego od 1947 r. Muzeum.

14 stycznia

Powstała Fundacja Auschwitz-Birkenau. Akt notarialny podpisał przewodniczący Międzynarodowej Rady Oświęcimskiej prof. Władysław Bartoszewski. Celem Fundacji jest zbudowanie Funduszu Wieczystego na potrzeby konserwacji terenów, budynków i ruin poobozowych, a także konserwacji i bezpiecznego przechowywania archiwaliów i przedmiotów oryginalnych. O Fundacji piszemy więcej na stronie 22.

27 stycznia

64. rocznica wyzwolenia obozu Auschwitz. Hasło uroczystości brzmiało: „Usłyszeć każde słowo”.

Byli więźniowie obozu przekazali na ręce młodych ludzi swoje przesłanie. Zaapelowali także do przewodniczącego Komisji Europejskiej o wsparcie dla idei utworzenia Funduszu Wieczystego na konserwację terenów byłego obozu Auschwitz. „Dziś od całej Europy zależy, jak długo te cegły, druty i kamienie przemawiać będą do kolejnych pokoleń, przestrzegając ich przed tym, co nadal pozostaje możliwe” – napisali byli więźniowie.

LUTY

4 lutego

Dwa projekty Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau otrzymały dotacje europejskie z Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko”. Umożliwi to konserwację dwóch bloków więziarskich na terenie byłego Auschwitz I oraz pięciu drewnianych baraków więziarskich na terenie Auschwitz II-Birkenau. Wnioski złożone przez Muzeum znalazły się na drugim miejscu wśród projektów zgłoszonych w kategorii „Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego o znaczeniu ponadregionalnym”. Łączna kwota dofinansowania to prawie 19 mln zł (ok. 4,6 mln euro).

2009 EVENTS

3

4

JANUARY

The number of visitors to the former Auschwitz Nazi German concentration and extermination camp in 2008 has been compiled. More than 1.1 million people from around the world visited the Memorial. The majority of them were school and university-level students. In recent years, the number of people visiting the site of the camp has been higher than at any time since the opening of the Museum in 1947.

January 14

International Auschwitz Council chairman Professor Władysław Bartoszewski signed the notarized document establishing the Auschwitz-Birkenau Foundation. The purpose of the Foundation is to amass a Perpetual Fund to cover the conservation of the original camp buildings, grounds, and ruins, and to preserve and securely maintain the archival holdings and other authentic objects. We write about the Foundation in depth on page 23.

January 27

The 64th Anniversary of the Liberation of Auschwitz Camp: the slogan for the observances was “To

Hear Every Word.” Former prisoners of the camp passed their message to the young. They also appealed to the president of the European Commission for support of the idea of creating a Perpetual Fund for the preservation of the grounds of the Auschwitz camp. “Today, it is up to all of Europe how long these bricks, barbed wire, and stones will speak to coming generations, warning them about things that remain possible,” wrote the former prisoners.

FEBRUARY

February 4

Two Auschwitz-Birkenau State Museum projects received grants under the “Infrastructure and Environment” European Operational Program. The grants will make conservation work possible on two blocks at the Auschwitz I site, and the conservation of five wooden barracks at the Auschwitz II-Birkenau site. The proposals submitted by the Museum achieved the second-best results in the category “Protection and Preservation of the Cultural Heritage with Extra-Regional Significance.” The total amount of the grants to the Museum is almost 19 million zloty (about €4.6 million).

1. Interior of a prisoner block, conserved with European Union funds

2. Former Auschwitz prisoner Zofia Posmysz at ceremonies marking the 64th anniversary of liberation

3. Prof. Władysław Bartoszewski signs the document establishing the Auschwitz-Birkenau Foundation

4. Belgian Defense Minister Pieter De Crem in the Belgian pavilion.

1

2

Paweł Sawicki
specjalista ds.
Public Relations
Public Relations Officer

1. Premier Gordon Brown wraz z małżonką pod Ścianą Śmierci

2. Podpisanie umowy wypożyczenia przedmiotów ze zbiorów Muzeum Auschwitz do Muzeum Holokaustu w Waszyngtonie

3. Uczestnicy XVIII Marszu Żywych

MARZEC

19-20 marca

Odbyło się seminarium dla wychowawców i pracowników nadzoru w zakładach karnych. Był to element szerszego projektu „Auschwitz – historia – edukacja obywatelska” realizowanego przez Muzeum wspólnie ze Służbą Więzienną. W procesie wychowawczym, realizowanym w zakładach karnych, nauczanie o tym, czego dokonano w Auschwitz, służy przede wszystkim przekazywaniu historii obozu i pamięci o tych, którzy tam cierpieli i zginęli, ale również ukazuje, do czego może prowadzić droga pogardy i nienawiści. Edukacja o Auschwitz i Holokauście może też wpływać na zmianę osobowości, na uwrażliwienie na cierpienie i poniżanie drugiego człowieka, może pomóc w zastanowieniu się nad sobą i w zrozumieniu hierarchii wartości.

31 marca

Dyrektor Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau, dr Piotr M.A. Cywiński, i dyrektor Muzeum Holokaustu w Waszyngtonie, Sara Bloomfield, podpisali w stolicy USA umowę wypożyczenia około tysiąca przedmiotów pochodzących ze zbiorów oświęcimskiego Muzeum. Zostaną one umieszczone na głównej wystawie Muzeum Holokaustu. Są to przede wszystkim przedmioty codziennego użytku należące do rodzin żydowskich deportowanych przez nazistów na zagładę do Auschwitz.

KWIECIEŃ

21 kwietnia

XVIII Marsz Żywych. Około 6 tys. młodych Żydów z 55 krajów świata i około tysiąca Polaków przeszło trasą pomiędzy byłymi obozami Auschwitz I i Auschwitz II-Birkenau. Byli wśród nich: wicepremier Izraela Silvan Shalom, polski wiceminister spraw zagranicznych Jan Borkowski, a także były główny rabin Izraela oraz przewodniczący Rady Instytutu Pamięci Yad Vashem Meir Lau.

26 kwietnia

Prezydent Indii, Pratibha Devisingh Patil, odwiedziła Miejsce Pamięci i Muzeum Auschwitz. W księdze pamiątkowej napisała: „W tym miejscu brak słów. Moja głowa chyli się w modlitwie za pokój dusz niezliczonych mężczyzn i kobiet, starych i młodych, i dzieci, których zdręczano ciężką pracą, a następnie mordowano w komorach gazowych w tych obozach”.

28 kwietnia

Premier Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej Gordon Brown wraz z małżonką złożył wizytę w Miejscu Pamięci Auschwitz. Tego samego dnia, po spotkaniu z premierem RP Donaldem Tuskiem, premier Brown zapowiedział, że Wielka Brytania włączy się w projekt Fundacji Auschwitz-Birkenau, mającej na celu utrzymanie terenów i obiektów byłego niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego i zagłady Auschwitz.

2009 EVENTS

3

MARCH

March 19-20

A seminar was held for warders and guards from penal institutions as part of a broader cooperative project, "Auschwitz, History, and Civic Education," carried out jointly by the Museum and the Penal Service. In the educational process within penal institutions, teaching about what was done at Auschwitz serves above all to convey the history of the camp and the remembrance of those who suffered and died there, but also to show what disrespect and hatred can lead to. Education about Auschwitz and the Holocaust can also have an impact on personality changes, on sensitivity to the suffering and abuse of others, and can aid in reflection on oneself and in understanding the hierarchy of values.

March 31

Auschwitz-Birkenau State Museum Director Dr. Piotr M.A. Cywiński and United States Holocaust Memorial Museum Director Sara Bloomfield signed an agreement in Washington for the loan of about a thousand objects from the collections of the Auschwitz Museum, which will go on display as part of the USHMM main exhibition. Most of the items are the everyday objects that belonged to Jewish families sent to their death at Auschwitz by the Nazis.

APRIL

April 21

The 18th March of the Living: about 6 thousand young Jews from 55 countries around the world and about a thousand Poles covered the route between the Auschwitz I and Auschwitz II-Birkenau sites. Among them were Deputy Prime Minister Silvan Shalom of Israel, Deputy Minister of Foreign Affairs Jan Borkowski of Poland, and Rabbi Meir Lau, the Chief Rabbi of Israel and Chairman of the Board of Trustees of the Yad Vashem Memorial Institute.

April 26

The president of India, Pratibha Devisingh Patil, visited the Auschwitz Memorial and Museum. In the guest book, she wrote "In a place like this, words fail. My head bows in prayers for the peace of souls of countless men and women, old and young alike and the children who were tortured with hard labor and then gassed to death at these camps."

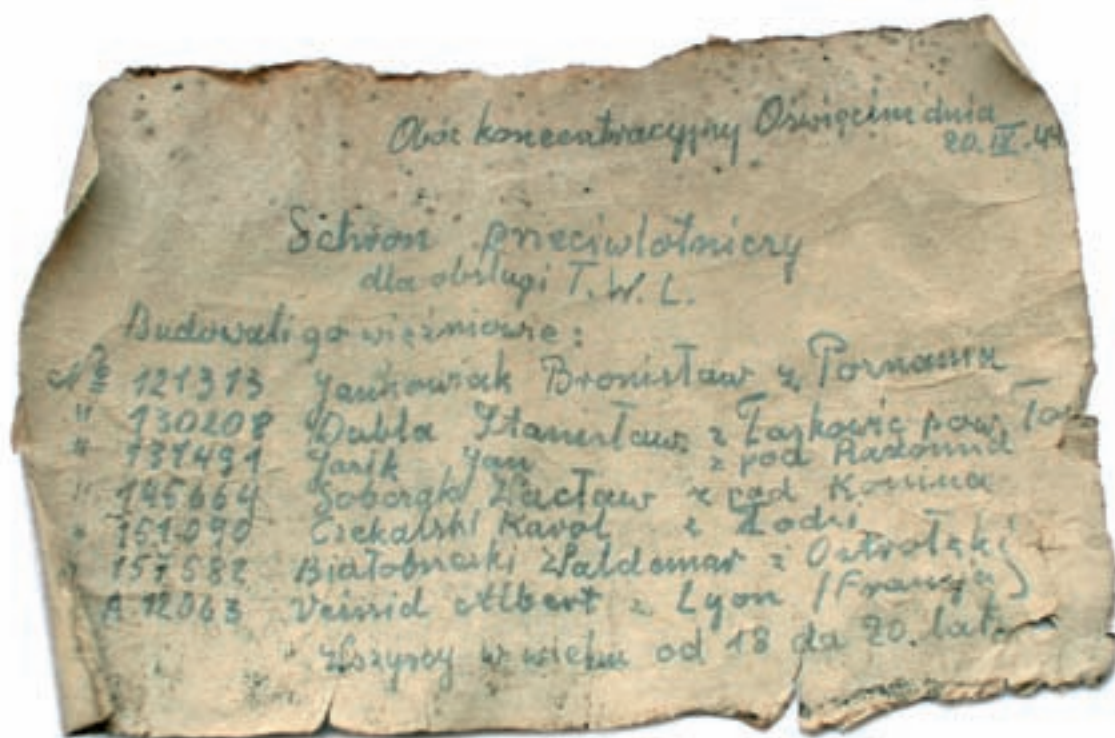
April 28

British Prime Minister Gordon Brown and his wife visited the Auschwitz Memorial. That same day, after conferring with Polish Prime Minister Donald Tusk, Brown announced that Britain would join the Auschwitz-Birkenau Foundation project, intended to maintain the grounds and buildings of the former Auschwitz Nazi German concentration and extermination camp.

Bartosz Bartyzel
specjalista ds.
Public Relations
Public Relations Officer

1. Prime Minister Gordon Brown and Mrs. Brown at the Death Wall
2. Signing an agreement to loan items from the Auschwitz Museum collections to the Holocaust Museum in Washington
3. Participants in the 18th March of the Living

1

1. Odnaleziony list autorstwa więźniów Auschwitz

2. Byli więźniowie podczas obchodów Narodowego Dnia Pamięci Ofiar Nazistowskich Obozów Koncentracyjnych

MAJ

6 maja

Dyrektor Muzeum przyjął z rąk Rektora Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Oświęcimiu odnaleziony w remontowanym budynku uczelni list autorstwa więźniów Auschwitz. Został on ukryty we wrześniu 1944 r. przez siedmiu więźniów pracujących tam przy budowie bunkra przeciwlotniczego. Dokument trafił do muzealnej pracowni konserwatorskiej.

CZERWIEC

W Pradze, w ramach czeskiej prezydencji Unii Europejskiej, odbył się szczyt z udziałem delegacji 46 państw – także spoza UE. Konferencja była poświęcona problematyce dóbr zagrabionych w czasach Zagłady i II wojny światowej. W przyjętej deklaracji końcowej znalazły się szczególne słowa o ochronie integralności i autentyczności Miejsc Pamięci. „Znaczenie i integralność tych miejsc, łącznie z ich elementami ruchomymi i nieruchomymi, będą stanowiły fundamentalną wartość w odniesieniu do wszelkich działań dotyczących tych miejsc i nabiorą specjalnej wagi dla naszej cywilizacji” – zapisano.

Po prawie pięciu latach starań możliwe będzie utworzenie siedziby Międzynarodowego Centrum Edukacji o Auschwitz i Holokauście w budynku tzw. Starego Teatru. Projekt uzyskał status celu publicznego, co umożliwi dalsze prace nad adaptacją budynku i stworzenie nowoczesnego centrum, w którym znajdą się m.in.: nowoczesna sala audytoryjna, multimedialne sale wykładowe, przestrzeń wystawiennicza, biblioteka oraz stanowiska do samodzielnej pracy naukowej.

14 czerwca

Na terenie byłego obozu Auschwitz I odbyły się obchody Narodowego Dnia Pamięci Ofiar Nazistowskich Obozów Koncentracyjnych. Nabożeństwu w intencji ofiar obozów przewodniczył biskup diecezji bielsko-żywieckiej Tadeusz Rakoczy.

17 czerwca

W Kancelarii Premiera odbyło się pierwsze posiedzenie Rady Fundacji Auschwitz-Birkenau. „Powoduje nami chęć zapewnienia funkcjonowania Instytucji Pamięci na zawsze, bo przecież chodzi o zachowanie największego na świecie cmentarza bez grobów. Auschwitz rocznie odwiedza ponad milion osób – ludzi z całego świata. Nas to zobowiązuje” – mówił podczas obrad Rady jej fundator prof. Władysław Bartoszewski.

2009 EVENTS

2

MAY

May 6

The Rector of the State Higher Vocational School in Oświęcim presented the Director of the Museum with a letter written by Auschwitz prisoners that was found in a building undergoing renovation. Seven prisoners working to build an air-raid shelter hid it there in September 1944. The document was taken to the Museum conservation workshop.

JUNE

The European Union summit of delegations from 46 countries, including non-members, was held in Prague as part of the Czech presidency. The conference was devoted to the problem of property plundered during the Holocaust and World War II. The final declaration, as approved, took particular note of the integrity and authenticity of Memorials. "The significance and integrity of these sites including all their movable and immovable remnants, will constitute a fundamental value regarding all the actions concerning these sites, and will become especially important for our civilization," it read.

After almost five years of efforts, it will be possible to create headquarters for the International Center for Education about Auschwitz and the Holocaust in the building known as the Old Theater. The project was accorded public-interest status, which opens the way for continuing work on the adaptation of the building and the establishment of an up to date center with a modern auditorium, multimedia lecture rooms, exhibition space, a library, and workstations for individual research.

June 14

The National Day of Remembrance for the Victims of Nazi Concentration Camps was held at the Auschwitz I site. Tadeusz Rakoczy, the bishop of the Bielsko-Żywiec diocese, said mass for the intention of the victims of the camp.

June 17

The Council of the Auschwitz-Birkenau Foundation convened for the first time at the Chancellery of the Prime Minister. "We all share a desire to ensure that the Memorial Institute will always be able to function, because this is a matter of preserving the world's largest cemetery without graves. Over a million people visit Auschwitz each year, people from all over the world. This places us under an obligation," the founder, Prof. Władysław Bartoszewski, said during the meeting.

1. Newly discovered letter from Auschwitz prisoners

2. Former prisoners at observances of the National Day of Remembrance for the Victims of Nazi Concentration Camps

1

2

1. Flaga Romów

2. Bhai Sahib Mohinder Singh, lider brytyjskich Sikhów oraz Master Hsin Tao Shih, założyciel Muzeum Religii Światowych w Taipei, w Miejscu Pamięci Auschwitz

3. Abp Stanisław kard. Dziwisz odprawia Mszę w rocznicę śmierci św. Maksymiliana Kolbe

LIPIEC

Na terenie Miejsca Pamięci Perm-36, jedyne w Federacji Rosyjskiej zachowanego byłego łagru, pod hasłem „Wojna i pokój. Człowiek i więzień” odbyło się międzynarodowe forum Pilorama 2009. Jednym z punktów tegorocznego spotkania była rosyjska premiera opracowanej przez Muzeum Auschwitz przenośnej wystawy, poświęconej historii tego niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego. Finansowej pomocy w jej realizacji udzieliło polskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

SIERPIEŃ

Tworzenie nowoczesnego centrum obsługi odwiedzających Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau na terenie obecnej bazy autobusowej w Oświęcimiu stanęło pod znakiem zapytania. Prezydent

Miasta Oświęcimia Janusz Marszałek nie wydał decyzji o warunkach zabudowy dla tej kluczowej inwestycji, mającej ułatwić zwiedzającym przybywanie na tereny Auschwitz. Nie jest to pierwszy raz, gdy działalność Miejsca Pamięci spotkała się z nieuzasadnioną arbitralnością i nieprzychylnością Prezydenta Miasta.

2 sierpnia

W byłym obozie Auschwitz II-Birkenau odbyły się uroczystości Dnia Pamięci o Zagładzie Romów. W ceremonii wzięło udział ok. 500 osób m.in.: byli więźniowie, przedstawiciele środowisk romskich, rządów, Komisji Europejskiej i korpusu dyplomatycznego.

14 sierpnia

68. rocznica śmierci św. Maksymiliana Kolbe. Rocznicowe uroczystości odbyły się w Centrum św. Maksymiliana w Harmężach oraz w Państwowym Muzeum Auschwitz-Birkenau.

2009 EVENTS

3

JULY

The Pilorama 2009 international forum was held at the Perm-36 Memorial, the only preserved Gulag site in the Russian Federation, under the slogan “War and Peace: Man and Imprisonment.” One of the highpoints this year was the Russian premiere of a traveling exhibition developed by the Auschwitz Museum and dedicated to the history of that Nazi German Concentration Camp. The Polish Ministry of Foreign Affairs contributed to the financing of the exhibition.

AUGUST

A question mark hovered over the creation of an up-to-date Auschwitz-Birkenau State Museum visitor service center at the site of the present Oświęcim bus garage. Oświęcim city president

Janusz Marszałek refused to issue a permit for this key project intended to make things easier for visitors at the Auschwitz site. This is not the first time that the Memorial has suffered from the unfounded, arbitrary hostility of the president of the city.

August 2

The Romani Extermination Remembrance Day was commemorated at the Auschwitz II-Birkenau site. About 500 people attended the ceremonies, including former prisoners and representatives of Romani circles, governments, the European Commission, and the diplomatic corps.

August 14

The 68th anniversary of the death of St. Maximilian Kolbe. Ceremonies were held to mark the anniversary at the St. Maximilian Center in Harmęże and at the Auschwitz-Birkenau State Museum.

1. The Roma flag
2. Bhai Sahib Mohinder Singh, leader of British Sikhs, and Master Hsin Tao Shih, founder of the Museum of World Religions in Taipei, at the Auschwitz Memorial
3. Cardinal Stanisław Dziwisz, archbishop of Cracow, celebrates Mass on the anniversary of the death of St. Maximilian Kolbe

1

1. Prof. Jerzy Buzek i prof. Hans-Gert Pöttering w Miejscu Pamięci Auschwitz

2. Historyczny wagon na rampie w byłym obozie Auschwitz II-Birkenau

3. Wicepremier Izraela Ehud Barak w Miejscu Pamięci Auschwitz

WRZESIEŃ

9 września

Przedstawiciele największych religii świata uczestniczący w międzynarodowym Kongresie dla Pokoju „Ludzie i religie. Asyż w Krakowie” modlili się o pokój na terenie byłego obozu Auschwitz i złożyli hołd ofiarom. Jego hasło nawiązywało do historycznego Dnia Modlitwy o Pokój z 27 października 1986 r., kiedy to Jan Paweł II zaprosił do Asyżu przedstawicieli różnych religii świata, by wspólnie modlić się o pokój na świecie. Spotkanie zorganizowane było wspólnie przez Archidiecezję Krakowską oraz włoską Wspólnotę Sant'Egidio.

15 września

W Muzeum oglądać można było oryginały ustaw norymberskich. W rocznicę ich ogłoszenia podczas zjazdu partii narodowosocjalistycznej w 1935 r., w salach wystaw czasowych otwarto wystawę „Rasistowski obłęd. Ustawy norymberskie 1935” przygotowaną przez Centrum Dokumentacji Reichsparteitagsgelände w Norymberdze.

19 września

Przewodniczący Parlamentu Europejskiego prof. Jerzy Buzek i jego poprzednik na tym stanowisku prof. Hans-Gert Pöttering złożyli wizytę

w Miejscu Pamięci i Muzeum Auschwitz. W rozmowie z dyrektorem Muzeum, dr. Piotrem M.A. Cywińskim, przewodniczący Buzek zadeklarował wsparcie dla Fundacji Auschwitz-Birkenau.

PAŹDZIERNIK

14 października

Pochodzący z Niemiec historyczny wagon kolejowy stanął na rampie w byłym obozie Auschwitz II-Birkenau, na którą od wiosny 1944 r. Niemcy przywozili deportowanych do Auschwitz Żydów i gdzie lekarze SS przeprowadzali selekcje. Dokładnie tego typu wagony można rozpoznać na zdjęciach wykonanych przez SS w czasie deportacji do Auschwitz transportów Żydów z Węgier.

28 października

Na Zamku Lubelskim odbyła się prezentacja nowej publikacji naukowej wydanej przez Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau zatytułowanej *Księga Pamięci. Transporty Polaków do KL Auschwitz z Lublina i innych miejscowości Lubelszczyzny 1940-1944*. Księga – rezultat kilkuletniej pracy zespołu historyków Muzeum – przedstawia w trzech tomach losy ponad siedmiu tysięcy osób, mieszkańców Lubelszczyzny, deportowanych w latach okupacji niemieckiej do Auschwitz i w większości zamordowanych w obozie.

2009 EVENTS

2

3

SEPTEMBER

September 9

Representatives of the world's great religions, participating in the People and Religions—Assisi in Cracow International Congress for Peace, prayed for peace at the Auschwitz site and paid homage to the victims. The slogan refers to the momentous Day of Prayer for Peace on October 27, 1986, when John Paul II invited representatives of various world religions to Assisi to pray together for peace in the world. The assembly was organized by the Archdiocese of Cracow and the Community of Sant'Egidio.

September 15

The original Nuremberg Laws were on display at the Museum. On the anniversary of the promulgation of the laws during the 1935 Nazi party congress, an exhibition titled *Racist Madness: The 1935 Nuremberg Laws*, prepared by the Reichsparteitagsgelände Documentation Center in Nuremberg, opened in the temporary exhibition rooms.

September 19

The President of the European Parliament, Prof. Jerzy Buzek, and his predecessor in the post, Prof. Hans-Gert Pöttering, visited the Auschwitz Memorial and Museum. In a discussion with Museum Di-

rector Dr. Piotr M.A. Cywiński, Buzek declared his support for the Auschwitz-Birkenau Foundation.

OCTOBER

October 14

A historic train car from Germany has been placed at the ramp (unloading platform) at the Auschwitz II-Birkenau site, where the Germans brought Jews deported to Auschwitz and where SS doctors carried out selection beginning in the spring of 1944. The very same type of car can be identified in photographs taken by the SS during the deportation to Auschwitz of Jews from Hungary.

October 21

The new scholarly publication by the Auschwitz-Birkenau State Museum, *Księga Pamięci. Transporty Polaków do KL Auschwitz z Lublina i innych miejscowości Lubelszczyzny* [The Memorial Book. Transports of Poles to Auschwitz from Lublin and other localities in the Lublin region], was launched at Lublin Castle. The result of years of work by a team of Museum historians, the three-volume work presents the stories of over seven thousand people from the Lublin region who were deported to Auschwitz during the German occupation; the majority of them were murdered in the camp.

1. Prof. Jerzy Buzek and Prof. Hans-Gert Pöttering at the Auschwitz Memorial

2. A historical train car at the ramp at the Auschwitz II-Birkenau site

3. Israeli Deputy Prime Minister Ehud Barak at the Auschwitz Memorial

1

1. Posiedzenie
Międzynarodowej Rady
Oświęcimskiej

2. Fragment tryptyku
Nad rusztem krematoryjnym
byłego więźnia Mariana
Kołodzieja prezentowanego
na wystawie „Klische
pamięci” w klasztorze
franciszkanów
w Harmężach. Wybitny
polski scenograf zmarł
13 października 2009 r.

LISTOPAD

Już na miesiąc przed zakończeniem roku 1,25 mln osób odwiedziło tereny byłego obozu Auschwitz. Tym samym przekroczona została rekordowa w historii Muzeum liczba odwiedzających z 2007 r.

17 listopada

W Kancelarii Premiera odbyło się 18. posiedzenie Międzynarodowej Rady Oświęcimskiej. Rada zaakceptowała wstępny scenariusz nowej wystawy głównej Muzeum oraz działania Muzeum podejmowane na rzecz obsługi i edukacji odwiedzających Miejsce Pamięci Auschwitz.

GRUDZIEŃ

Internetowa baza danych z informacjami o więźniach Auschwitz została powiększona o 281 tys. wpisów. Zbiór danych opracowywany jest od 1991 r. w oparciu o zachowane oryginalne dokumenty SS i obejmuje obecnie informacje o ok. 180 tys. zarejestrowanych więźniów.

16 grudnia

60 mln euro to suma, jaką oficjalnie zapowiedziały Niemcy na zasilenie Funduszu Wieczystego Fundacji Auschwitz-Birkenau. Jest to połowa kwoty, którą Fundacja – wedle przyjętych założeń – musi zgromadzić, aby móc w pełni sfinansować Plan Globalnej Konserwacji byłego niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego i zagłady Auschwitz.

18 grudnia

Działający na zlecenie przestępcy dokonali profanacji Miejsca Pamięci. W nocy, pomiędzy dwoma patrolami straży muzealnej, skradli historyczny napis „Arbeit macht frei” z bram byłego obozu Auschwitz I. Skuteczna akcja polskiej policji pozwoliła na odzyskanie napisu już po kilkadziesiąt godzinach. Pomogła w tym nagroda w wysokości 100 tys. zł (ok. 25 tys. euro), którą dyrektor Muzeum, w porozumieniu z Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego Bogdanem Zdrojewskim, wyznaczył za pomoc w odnalezieniu napisu. Postanowiono, że oryginał powróci na swoje miejsce dopiero po gruntownej konserwacji i tylko wtedy, gdy będzie można uznać, że jest całkowicie bezpieczny.

2009 EVENTS

2

NOVEMBER

With a month remaining in the year, 1.25 million people had already visited the Auschwitz site, thus breaking the all-time Museum visitor figures from 2007.

November 17

The 18th session of the International Auschwitz Council was held at the Chancellery of the Prime Ministry. The Council approved the preliminary scenario for the new main exhibition at the Museum and the activities of the Museum for the sake providing services and education to visitors to the Auschwitz Memorial.

DECEMBER

The internet database of information on Auschwitz prisoners has been expanded by 281 thousand entries. In constant development since 1991 on the basis of original SS records, the database currently contains information on about 180 thousand registered prisoners.

December 16

Germany has officially announced a €60 million contribution to the Auschwitz-Birkenau Perpetual Fund. This is half of the amount that the Foundation is currently estimated to need in order fully to underwrite the Master Plan for Preservation for the former Nazi German Auschwitz-Birkenau concentration and extermination camp.

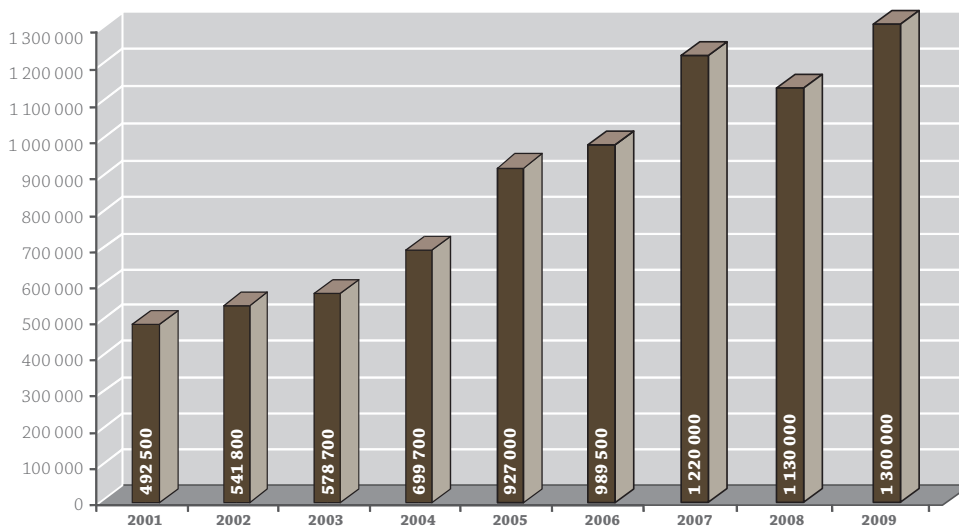
December 18

Criminals working to order carried out the profanation of the Memorial. At night, between patrols by Museum guards, they stole the historic *Arbeit macht frei* inscription from the gate of the Auschwitz I camp. Effective work by the Polish police led to the recovery of the inscription within days. A 100-thousand-zloty reward (about €25 thousand), offered by the Museum director with the approval of Minister of Culture and National Heritage Bogdan Zdrojewski, also played a role. It was decided to restore the original to its place only after thorough conservation, and when it can be regarded as completely secure.

1. A meeting of the International Auschwitz Council

2. Fragment of the triptych *Above the crematorium grate* by the former Auschwitz prisoner Marian Kołodziej presented at his exhibition "Images of memory" at the Franciscan monastery in Harmęże. The eminent Polish scenographer died on October 13, 2009

Porównanie frekwencji odwiedzających w latach 2001-2009 Comparison of number of visitors between 2001 and 2009

Andrzej Kacorzyk
 Kierownik Sekcji
 Obsługi Odwiedzających
 Head of Visitor
 Services Section

Magdalena Urbaniak
 Sekcja Obsługi
 Odwiedzających
 Visitor Services Section

1,3 mln osób z całego świata odwiedziło tereny byłego obozu Auschwitz w 2009 r. Jest to rekordowa liczba w całej historii istniejącego od 1947 r. Muzeum. Po terenach i obiektach byłego obozu odwiedzających oprowadzało w kilkunastu językach blisko 250 specjalnie przygotowanych przewodników.

Auschwitz jest najczęściej odwiedzanym z wszystkich byłych niemieckich nazistowskich obozów w całej Europie oraz jest placówką muzealną o najwyższej frekwencji w Polsce. Coraz liczniej przyjeżdżają także indywidualni odwiedzający. By pomóc im lepiej poznać historię byłego obozu, a także usprawnić i ułatwić poruszanie się po jego terenie, w miesiącach letnich, kiedy do Miejsca Pamięci przybywa najwięcej ludzi, przygotowano specjalną ofertę zwiedzania w tzw. turach, czyli w zorganizowanych grupach pod opieką przewodnika Muzeum. Ponadto w okresie tym zwiększono częstotliwość wahadłowych kursów darmowego autobusu, przewożącego turystów między byłymi obozami Auschwitz I i Auschwitz II-Birkenau.

W 2009 r. do Muzeum przyjechało 125 ekip filmowych i telewizyjnych z ponad 30 krajów. Najliczniejszą grupę stanowiły ekipy polskie (18), brytyjskie (13), francuskie (11), niemieckie (10), włoskie (9) i amerykańskie (8). Na terenie Miejsca Pamięci pracowały też ekipy m.in. z: Brazylii, Wenezueli, Kuby, Nowej Zelandii czy Gruzji. Warto przypomnieć, że na terenie byłego obozu powstawać mogą wyłącznie reportaże lub filmy dokumentalne, których wydźwięk nie będzie naruszał godności ofiar Auschwitz.

Widać wyraźnie, że Miejsce to stało się symbolem na skalę światową. Symbolem wielowarstwowym: Zagłady, systemu niemieckich obozów koncentracyjnych, terroru III Rzeszy, generalnie wojen i totalitaryzmów, a w sensie moralnym: najgłębszego upadku człowieka w jego historii.

In 2009, 1.3 million people from all over the world visited the site of the Auschwitz camp. This is an all-time record for the Museum, which has been opened since 1947. Almost 250 specially trained guides showed people around the grounds and buildings in more than a dozen languages.

Auschwitz has the highest visitor figures of all Nazi camp sites in Europe, and of all museums in Poland. Individual visitors are also coming here increasingly frequently. In order to help them to learn more about the history of the camp, as well as to improve and facilitate the flow of visitors around the site, a special offer was prepared for the summer months when the Museum has the highest number of visitors: tours, in which individuals join groups under the care of a Museum guide. Furthermore, the frequency of the shuttle busses between the Auschwitz I and Auschwitz II-Birkenau sites has been increased during this same peak period.

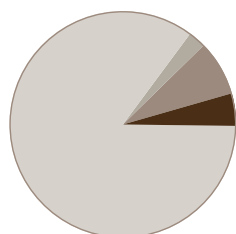
In 2009, 125 film and television crews from more than 30 countries came to the Museum. The highest numbers of crews came from Poland (18), the UK (13), France (11), Germany (10), Italy (9), and the U.S. (8). Crews from Brazil, Venezuela, Cuba, New Zealand, and Georgia also shot at the Memorial. It is worth mentioning that the only reports or documentaries permitted to be filmed at the site are those which in no way infringe upon the dignity of the victims of Auschwitz.

It can clearly be seen that the Museum has become a symbol on a worldwide scale. It is a multi-layered symbol of the Holocaust, the German concentration-camp system, Third Reich terror, war and totalitarianism in general, and, in the moral sense, of the lowest point to which humanity has sunk in its history.

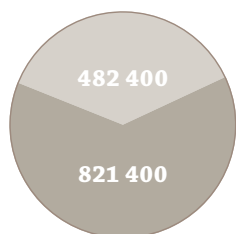
RECORD NUMBER OF THE VISITORS

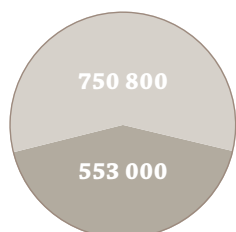
Zwiedzający wg krajów w roku 2009 Number of visitors in 2009 according to countries

- Europa z Rosją i Izraelem
Europe (including Russia and Israel)
- Ameryka Północna
North America
- Azja (bez Rosji i Izraela)
Asia (without Russia and Israel)
- Pozostałe
Others

- Młodzież / Students
- Dorośli / Adults

- Polska / Poland
- Zagranica / Abroad

Polska	553 000
Wielka Brytania	75 000
Włochy	63 900
Izrael	62 400
Niemcy	57 900
Francja	48 300
Czechy	43 500
Słowacja	42 900
Norwegia	40 300
USA	39 800
Korea Południowa	35 400
Szwecja	27 100
Hiszpania	26 700
Węgry	18 200
Australia	13 500
Holandia	11 700
Irlandia	11 000
Belgia	10 000
Japonia	8 200
Dania	6 600
Kanada	6 600
Chiny	5 600
Singapur	4 800
Austria	4 400
Słowenia	4 000
Finlandia	3 700
Grecja	3 700
Chorwacja	3 400
Rumunia	3 100
Portugalia	3 000
Pozostałe kraje	66 100
Razem	1 303 800

Poland	553 000
The UK	75 000
Italy	63 900
Israel	62 400
Germany	57 900
France	48 300
Czech Republic	43 500
Slovakia	42 900
Norway	40 300
USA	39 800
South Korea	35 400
Sweden	27 100
Spain	26 700
Hungary	18 200
Australia	13 500
Holland	11 700
Ireland	11 000
Belgium	10 000
Japan	8 200
Denmark	6 600
Canada	6 600
China	5 600
Singapur	4 800
Austria	4 400
Slovenia	4 000
Finland	3 700
Greece	3 700
Croatia	3 400
Romania	3 100
Portugal	3 000
Others	66 100
Total	1 303 800

1

1. Oryginalne malowidło ścienne zachowane w piwnicy bloku 18 Auschwitz I z próbnikiem kolorów

2. Prof. Władysław Bartoszewski i premier landu Nadrenia Północna-Westfalia Jürgen Rüttgers podczas posiedzenia Rady Fundacji Auschwitz-Birkenau

Rok 2009 był wyjątkowym rokiem dla wszystkich, którym przyszłość pamięci o ofiarach Auschwitz jest bliska sercu.

Jeszcze nigdy w historii Miejsca Pamięci Auschwitz nie byliśmy tak blisko zagwarantowania ocalenia wszystkich istniejących pozostałości po byłym największym obozie koncentracyjnym i ośrodku zagłady. Jeszcze nigdy Pamięć nie była tak bliska odpowiedzialności.

Aby kolejne pokolenia odwiedzających pozostałości po Auschwitz mogły na własne oczy zobaczyć autentyczne miejsce zbrodni popełnionych przez nazistów w czasie II wojny światowej, została powołana do życia Fundacja Auschwitz-Birkenau.

Zadaniem Fundacji jest zgromadzenie kwoty 120 mln euro na Fundusz Wieczysty, z którego coroczne odsetki, w wysokości 4-5 mln euro, pozwolą na planowe i systematyczne realizowanie niezbędnych prac konserwatorskich.

Dzięki profesjonalnej pracy konserwatorów Miejsca Pamięci powstał plan globalnej konserwacji. Rezygnacja z punktowych prac na rzecz systematycznych i zaplanowanych działań konserwatorskich

pozwole na zachowanie autentyczności tego miejsca przez kolejne dekady. Badania nad stanem zachowania poszczególnych budynków pozwoliły ustalić priorytety i określić plany na najbliższe 10 lat wraz z szacunkowymi kosztami planowanych prac. Teraz zbudujemy razem Fundusz Wieczysty, który pozwoli rozpocząć prace!

Deklaracje wsparcia projektu złożyły takie kraje jak: Francja, Wielka Brytania, Belgia, Stany Zjednoczone czy Portugalia. Pierwsze, wstępne kwoty na konto Funduszu przekazały już rządy Czech, Norwegii i Szwecji. W grudniu Niemcy zapowiedziały sumę, którą prześlą w ciągu 5 lat. Przy wsparciu landów i rządu federalnego osiągnie ona 60 mln euro. Jest to połowa potrzebnej sumy!

Dobra wola bardzo wielu ludzi oraz ich wiara w konieczność zachowania Pamięci, pozwala wierzyć, że przesłanie tego Miejsca, docierające każdego roku do ponad miliona odwiedzających z całego świata, będzie przekazywane kolejnym pokoleniom.

Wszyscy wiemy, że od tego zależy po części oblicze naszego świata i naszej cywilizacji.

TO PRESERVE THE AUTHENTICITY OF AUSCHWITZ

2

2009 was an exceptional year for all of those for whom the future of the commemoration of Auschwitz victims is a heartfelt concern.

Never before in the history of the Auschwitz Memorial have we been so close to guaranteeing the rescue of all the extant remains of the largest concentration camp and extermination center. Never before has Memory been so close to responsibility.

So that future generations visiting the remains of Auschwitz might see with their own eyes the authentic site of the crimes that the Nazis committed during World War II, the Auschwitz-Birkenau Foundation has been called into being.

The mission of the Foundation is to raise €120 million for a Perpetual Fund, from which the annual interest of €4-5 million will make possible the planned, systematic completion of essential conservation work.

Thanks to the professional work of the conservationists at the Memorial, there is now the master plan for preservation. The replacement of ad hoc work with a systematic, planned conservation program will make

it possible to preserve the authenticity of this place for decades to come. Research on the condition of the specific buildings has made it possible to set priorities and define the plans for the next ten years, along with estimates of the cost of the planned work. Now together we must raise the Perpetual Fund that will make it possible to start the work!

Countries like France, the United Kingdom, Belgium, the United States, and Portugal have declared their support for the project. The first preliminary sums have been transferred to the Fund bank account by the governments of the Czech Republic, Norway, and Sweden. In December, Germany announced the sum that it will transfer over the next five years. Support from the *Länder* and the Federal government will total €60 million. This is fully half of the required sum!

The good will of a great many people and their faith in the necessity of remembrance constitute grounds for believing that the message of the Place, which reaches millions of visitors from all over the world each year, will be passed on to future generations.

1. Original wall painting in the cellar of block 18, together with a color chart

2. Prof. Władysław Bartoszewski and Jürgen Rüttgers, the prime minister of North Rhine-Westphalia, during a session of the Auschwitz-Birkenau Foundation council

1

Rafał Pióro

Wiceprezes
Zarządu Fundacji
Auschwitz-Birkenau
Zastępca dyrektora Muzeum
Deputy Chairman
of the Auschwitz-Birkenau
Foundation
Museum Deputy Director

1. Pozostałości po
drewnianych barakach
na terenie Auschwitz II-
Birkenau

2. Były obóz Auschwitz I

Styczeń 2009

Profesor Władysław Bartoszewski, przewodniczący Międzynarodowej Rady Oświęcimskiej, podpisał akt notarialny powołujący Fundację Auschwitz-Birkenau.

Luty 2009

Prezes Rady Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej, Donald Tusk, wystosował listy do premierów ponad 40 państw z prośbą o wsparcie Polski w budowaniu Funduszu Wieczystego Fundacji.

Kwiecień 2009

Powołanie Zarządu Fundacji.

Czerwiec 2009

Pierwsze posiedzenie Rady Fundacji w Kancelarii Premiera RP.

Sierpień 2009

Sformułowanie założeń Planu Globalnej Konserwacji Auschwitz.

Wrzesień i październik 2009

Przekazanie pierwszych, wstępnych sum na rzecz Fundacji.

Październik i listopad 2009

Ukonstytuowanie Komitetu Finansowego Fundacji.

Grudzień 2009

Niemcy deklarują przekazanie w ciągu najbliższych 5 lat 60 mln euro na Fundusz Wieczysty.

FUNDACJA AUSCHWITZ-BIRKENAU

ul. Twarda 6, 00-105 Warszawa
Tel.: +48 608 682 555, +48 503 075 212

Numery kont (Bank PKO BP)
PLN: 14 1020 1042 0000 8102 0210 8868
EUR: 21 1020 1042 0000 8802 0210 8884
USD: 26 1020 1042 0000 8602 0210 8892

RADA FUNDACJI:

prof. Władysław Bartoszewski
dr Eleonora Bergman
Henryk Flug
Piotr Kadłcik
dr Serge Klarsfeld
prof. Edward Kosakowski
prof. Paweł Machcewicz
Agnieszka Magdziak-Miszewska
Zbigniew Nosowski
Jürgen Rüttgers
Kalman Sultanic
Józef Wancer
Marek Zając
abp Józef Życiński

ZARZĄD:

Prezes:	dr Piotr M.A. Cywiński
Wiceprezes:	Rafał Pióro
Wiceprezes:	dr Łukasz Rozdeiczner
Dyrektor Generalny:	Jacek Kastelaniec

TO PRESERVE THE AUTHENTICITY OF AUSCHWITZ

2

January 2009

Professor Władysław Bartoszewski, chairman of the International Auschwitz Council, signed the notarized document calling the Auschwitz-Birkenau Foundation into existence.

February 2009

Polish Prime Minister Donald Tusk sent a letter to the heads of governments of over 40 countries with a request to help Poland in amassing the Foundation's Perpetual Fund.

April 2009

Nomination of The Foundation Management Board.

June 2009

First meeting of the Foundation Council at the Chancellery of the Polish Prime Minister.

August 2009

Formulation of the Master Plan for Preservation.

September and October 2009

Transfer of the first, preliminary funds for the Foundation.

October and November 2009

Formation of the Foundation Finance Committee.

December 2009

Germany announces the payment of €60 million to the Perpetual Fund over the next five years.

AUSCHWITZ-BIRKENAU FOUNDATION

ul. Twarda 6, 00-105 Warsaw, Poland
Tel.: +48 608 682 555, +48 503 075 212

Account numbers (Bank PKO BP / SWIFT: BPKOPLPW)

PLN: PL 14 1020 1042 0000 8102 0210 8868

EUR: PL 21 1020 1042 0000 8802 0210 8884

USD: PL 26 1020 1042 0000 8602 0210 8892

THE COUNCIL:

Prof. Władysław Bartoszewski

Dr. Eleonora Bergman

Henryk Flug

Piotr Kadlčík

Dr. Serge Klarsfeld

Prof. Edward Kosakowski

Prof. Paweł Machcewicz

Agnieszka Magdziak-Miszewska

Zbigniew Nosowski

Jürgen Rüttgers

Kalman Sultanik

Józef Wancer

Marek Zajac

Abp. Józef Życiński

MANAGEMENT BOARD:

President: Dr. Piotr M.A. Cywiński

Vice President: Rafał Pióro

Vice President: Dr. Łukasz Rozdeiczner

Director General: Jacek Kastelaniec

Jacek Kastelaniec

Dyrektor Generalny
Fundacji Auschwitz-
-Birkenau

General Director
of the Auschwitz-Birkenau
Foundation

1. Remains of wooden
barracks at the Auschwitz II-
-Birkenau site

2. The Auschwitz I site

1

**Jolanta Banaś-
Maciaszyk**
kierownik Działu
Konservacji
Head of Preservation
Department

1. Konserwacja walizki

2. Konserwacja
drewnianego baraku
sanitarnego na terenie
byłego obozu Auschwitz II-
Birkenau

Niemal kompletny zespół zabudowań Auschwitz I i pozostałości po Auschwitz II-Birkenau pomimo upływającego czasu oddziałuje poprzez swój autentyzm na kolejne pokolenia. Przestrzeń ta i znajdujące się na niej pozostałości pozwalają uzmysłwić sobie całość systemu obozów i podobozów Auschwitz, a także w pewnym sensie innych obozów koncentracyjnych i ośrodków zagłady III Rzeszy.

Obszar, który znalazł się po wojnie pod ochroną Muzeum, obejmuje w sumie ok. 190 hektarów. Na terenach tych znajduje się m.in. 155 różnego typu obiektów, w tym ruiny komór gazowych i krematoriów, pozostałości po barakach, sieć kanalizacji i rowy melioracyjne, drogi, ogrodzenia i znajdujące się na ekspozycji oraz w magazynach tysiące przedmiotów po ofiarach, a także dokumenty archiwalne.

Zachowana oryginalna substancja tworzy niepowtarzalny krajobraz, ukazując trudną do wyobrażenia skalę obozu koncentracyjnego i zagłady Auschwitz. Autentyczność, utrzymanie, ochrona i konserwacja tego miejsca to wielkie zobowiązanie dla całego świata. Po upływie ponad 60 lat to właśnie zapewnienie systematycznych prac konserwatorskich jest konieczne do zachowania najbardziej tragicznego dziedzictwa XX wieku dla następnych pokoleń.

PLAN GLOBALNEJ KONSERWACJI

Nadszedł czas wdrożenia niezbędnego, całościowego i wieloletniego programu prac konserwatorskich na tym olbrzymim terenie. Jednym z najważniejszych jego etapów było stworzenie w 2009 r. Planu Globalnej Konservacji i Zachowania Miejsca Pamięci Auschwitz-Birkenau.

Jest to całościowy, wieloletni plan prac konserwatorskich, obejmujący wszystkie obiekty na terenie dawnych obozów Auschwitz I oraz Auschwitz II-Birkenau. Ma on za zadanie zastąpić dotychczasowe prace punktowe, a jego efektem będzie całościowe zabezpieczenie obiektów dawnego kompleksu obozów.

Pilnych prac wymagają murowane baraki więźniarskie na terenie byłego Auschwitz II-Birkenau. Kompleksowymi pracami objęte mają też być m.in. szczególnie ważne i symboliczne ruiny komór gazowych i krematoriów, a także baraki drewniane, wieże wartownicze.

Dla konsekwentnej realizacji planu niezbędny będzie stały dopływ środków finansowych na prace konserwatorskie. Szansą na to jest powstała w 2009 r. Fundacja Auschwitz-Birkenau.

PRESERVATION WORK

2

The almost complete set of buildings from Auschwitz I and the remains of Auschwitz II-Birkenau continue to make an impact on succeeding generations despite the passage of time. The space and the objects there make it possible to imagine the totality of the Auschwitz system of camps and sub-camps and, in a certain sense, the other concentration camps and extermination centers of the Third Reich.

A total area of approximately 190 acres was placed under the care of the Museum after the war. There are 155 various objects on these grounds, including the ruins of the gas chambers and crematoria, the remains of barracks, the sewer system and drainage ditches, roads, fences, and thousands of items left behind by the victims and archival documents in storage.

The extant original substance makes up a unique landscape illustrating the almost unimaginable scale of the Auschwitz concentration camp and extermination center. The authenticity, upkeep, protection, and conservation of this place are a great obligation for the entire world. After the passage of more than 60 years, ensuring the continuity of conservation work is necessary for preserving the most tragic legacy of the 20th century for future generations.

MASTER PLAN FOR PRESERVATION

The time has come for the introduction of an essential, comprehensive, long-term program for conservation work on these enormous grounds. An important part of this was the creation in 2009 of the Master Plan for the Comprehensive Conservation and Preservation of the Auschwitz-Birkenau Memorial.

This is a long-term overall plan for conservation work extending to all the objects at the site of the Auschwitz I and Auschwitz II-Birkenau camps. Its task is to replace the previous practice of ad hoc work, and its effect will be the comprehensive protection of the objects from the camp complex.

Urgent work is required on the brick prisoner barracks on the grounds of the Auschwitz II-Birkenau site. The comprehensive work will also cover the particularly important and symbolic ruins of the gas chambers and crematoria, as well as the wooden barracks, guard towers, and other original objects.

A permanent stream of financial resources for conservation work is essential to the realization of this plan. The Auschwitz-Birkenau Foundation, founded in 2009, represents such a chance.

Aleksandra Papis
kierownik
Sekcji Konserwatorskiej
Head of
Conservation Section

1. Conservation of a suitcases
2. Conservation of a wooden toilet barracks at the Auschwitz II-Birkenau site

1

1. Konserwacja archiwalnych dokumentów
SS-Hygiene Institut

2. Zabezpieczone ruiny komory gazowej nr II

PROJEKTY UNIJNE

Starania o pozyskanie funduszy unijnych na prace konserwatorskie zakończyły się przyznaniem Muzeum dotacji w wysokości blisko 20 mln zł na sfinansowanie konserwacji kilku drewnianych i murowanych baraków więziarskich w ramach unijnego programu „Infrastruktura i środowisko”. Rozpoczęte we wrześniu 2009 r. prace potrwać do 2012 r.

ZAKOŃCZENIE KOLEJNEGO ETAPU PRAC ZABEZPIECZAJĄCYCH RUINY KOMÓR GAZOWYCH W BIRKENAU

Zakończył się II etap jednego z najważniejszych, a zarazem największych wyzwań konserwatorskich, mający na celu zabezpieczenie ruin komór gazowych nr II i III. Dziś ruiny komór gazowych i krematoriów są jednymi z najważniejszych symboli dawnego obozu i materialnymi dowodami zbrodni Holokaustu.

Dotychczas z roku na rok stan ruin pogarszał się. Wpływały na to m.in.: warunki atmosferyczne, wysoki poziom wód gruntowych, naturalna erozja materiału budowlanego i parcie gruntu na istnie-

jące jeszcze fragmenty podziemnych ścian komór gazowych.

W pewnym oddaleniu od ruin wykonano konstrukcję zabezpieczającą, wykorzystującą metodę tzw. mikropali. Technologia ta, która wstrzyma napór gruntu i uchroni ruiny budowli przed całkowitym zawaleniem, została wybrana przez zespół ekspertów i zaakceptowana przez Międzynarodową Radę Oświęcimską, ekspertów UNESCO oraz Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

REWALORYZACJA ZABYTKOWEGO DRZEWOSTANU DAWNEGO OBOZU AUSCHWITZ

Rozpoczęły się działania mające na celu rewaloryzację zabytkowego zadrzewienia wzdłuż dwóch ulic byłego obozu Auschwitz I. Koniecznym stało się wycięcie kilkudziesięcioletnich drzew, w tym również topól, posadzonych jeszcze przez więźniów obozu. Znajdujące się w złym stanie drzewa zagrażały bezpieczeństwu zwiedzających i historycznych obiektów. Prace mają na celu odtworzenie drzewostanu odpowiadającego stanowi z lat funkcjonowania obozu.

PRESERVATION WORK

2

EUROPEAN UNION PROJECTS

Efforts to obtain European Union funding for conservation work resulted in a grant to the Museum of almost 20 million zloty to finance the conservation of several wooden and brick prisoner barracks under the Union's "Infrastructure and Environment" program. The work began in September 2009 and will last until 2012.

COMPLETION OF ANOTHER STAGE IN SAFEGUARDING THE RUINS OF THE GAS CHAMBERS IN BIRKENAU

The second stage of one of the most important and largest conservation challenges, aimed at securing the ruins of gas chambers II and III, was completed. Today, the ruins of the gas chambers and crematoria are among the most important symbols of the camp, and are also material evidence of the crime of the Holocaust.

Until now, the ruins had been deteriorating by the year, as a result of atmospheric conditions, the high level of ground water, the natural erosion of construction material, and the ground pressure on the

still extant underground parts of the gas chamber walls.

At a certain distance from the ruins, a backup construction has been installed with the use of micro piles. This technology, which holds back the pressure of the ground and protects the ruins of the structure from total collapse, was chosen by a group of experts and accepted by the International Auschwitz Council, UNESCO experts, and the Małopolska województwo Monuments Officer.

RENEWAL OF THE LANDMARK TREES AT THE AUSCHWITZ SITE

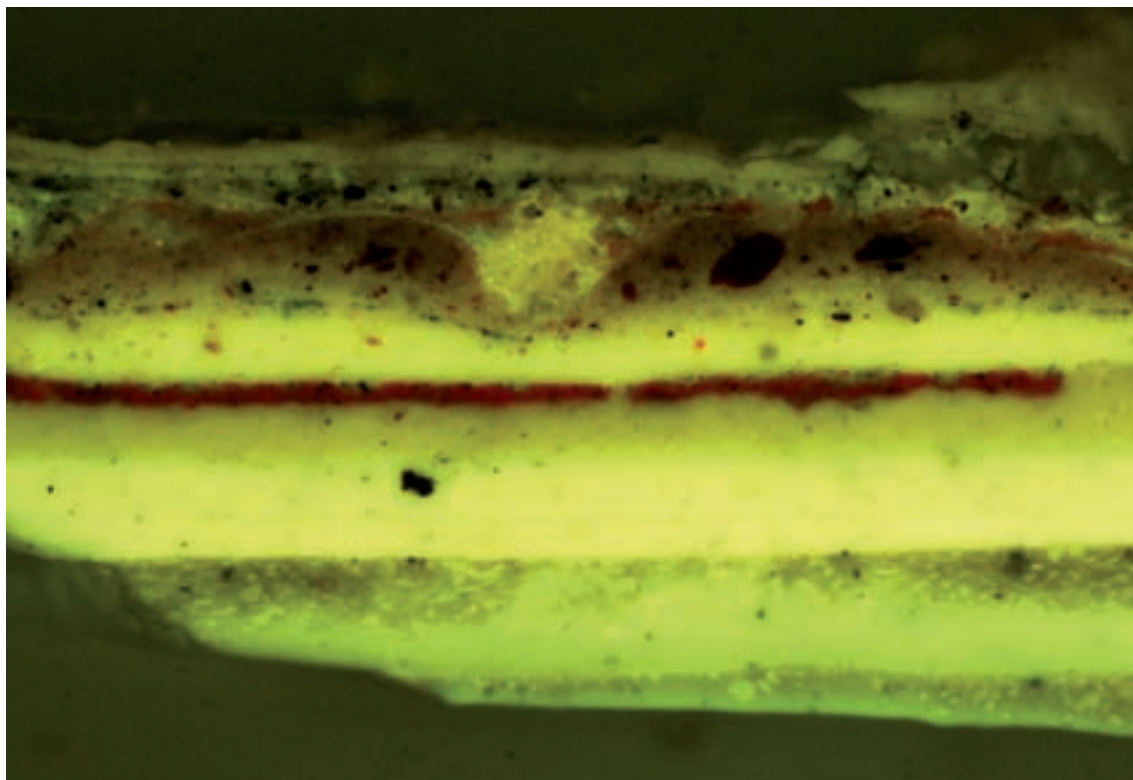
Work was begun with the aim of renewing the historical tree growth along two streets at the site of the Auschwitz I camp. It became necessary to cut down the decades-old trees there, including poplars, which had been planted by camp prisoners. The trees were unsound and represented a threat to both visitors and the historical buildings. The objective of this work is to re-create tree growth corresponding to that from the years when the camp was operating.

Wojciech Plata
kierownik Sekcji
Remontowo-Budowlanej
Head of Repair and
Construction Section

1. Conservation
of archival SS-Hygiene
Institut documents

2. Preserved ruins
of gas chamber II

1

1. Przekrój poprzeczny przez warstwy malarskie stolarki drzwiowej w bloku 14 na terenie Auschwitz I. Fotografia w świetle UV. Na tej podstawie można określić kolorystykę kolejnych warstw malarskich

2. Ortofotoplan ściany szpitalnego baraku drewnianego z odcinka Bła w Birkenau

DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE I PRACE BADAWCZE

Wykonywane w 2009 r. prace badawcze dotyczyły głównie opracowania nowych sposobów oczyszczania, konserwacji i przechowywania obiektów. Prowadzono także intensywne działania poświęcone przeglądowi stanu zachowania obiektów znajdujących się zarówno w zbiorach, jak i na ekspozycjach Muzeum, oraz działania profilaktyczne. Pozwoliły one ustalić zakres i harmonogram najpilniejszych prac. Zdecydowano o konieczności podjęcia niezbędnych zabiegów konserwatorskich obejmujących: okulary, walizki, buty, naczynia metalowe, a także szczoteczki wykonane z tworzyw sztucznych.

KONSERWACJA ARCHIWALIÓW

Kontynuowano rozpoczęty w 2008 r. projekt konserwacji ok. 40 tys. dokumentów tzw. SS-Hygiene Institut. W drugim roku jego realizacji poddano konserwacji ok. 10 tys. archiwaliów. Projekt realizowany jest wspólnie z Krajem Związkowym Nadrenia Północno-Westfalia.

LIST Z BUTELKI

Jednym z ciekawszych obiektów, które trafiły do pracowni konserwatorskich, był list znaleziony przy-

padkowo podczas prac remontowych w budynku Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Oświęcimiu, w czasie wojny należącego do kompleksu obozowego. Zawiera on nazwiska więźniów zatrudnionych przy budowie bunkra przeciwlotniczego. Butelka z listem została zamurowana przez nich w ścianie budynku 20 września 1944 r.

POMOC DLA KOLONII

Konserwatorzy Muzeum uczestniczyli w międzynarodowej akcji ratowania zbiorów po zawaleniu się budynku Archiwum Historycznego Miasta Kolonii w maju 2009 r. Oczyszczali oni m.in. wydobyte z gruzów archiwalia i przygotowywali zalane dokumenty do liofilizacji. Poza wartością pomocy kolońskim konserwatorom, była to wyjątkowa okazja dla poznania metod pracy w warunkach powypadkowych.

HISTORYCZNY WAGON

W październiku pochodzący z Niemiec historyczny wagon stanął na rampie byłego obozu Auschwitz II-Birkenau, na którą od wiosny 1944 r. Niemcy przywozili deportowanych do Auschwitz Żydów i gdzie lekarze SS przeprowadzali selekcje. Wcześniej, pod nadzorem specjalistów Muzeum, wagon został poddany konserwacji w niemieckiej firmie zajmującej się zabytkami kultury technicznej.

2

PREVENTIVE MAINTENANCE AND RESEARCH WORK

Research work done in 2009 mostly covered the development of new methods for cleaning, conserving, and storing objects. Intensive work was also underway on reviewing the condition of objects in the collections and on display at the Museum, and on preventive maintenance. This made it possible to identify and schedule the most urgent tasks. It was decided to undertake essential conservation work on eyeglasses, shoes, suitcases, kitchen metal utensils, and brushes made from artificial material.

CONSERVATION OF ARCHIVAL ITEMS

The project to conserve about 40 thousand records from the SS-Hygiene Institute, begun in 2008, continued. In the second year, about 10 thousand archival items underwent conservation. This project is being carried out in cooperation with the German Federal Land of North Rhine-Westphalia.

LETTER IN A BOTTLE

One of the most interesting objects to make its way into the conservation studio was a letter found accidentally during renovation work on a building at

the State Higher Vocational School in Oświęcim, which was part of the camp complex during the war. The letter contained the names of prisoners laboring at the construction of an air-raid shelter. They concealed a bottle, with the letter inside, in the wall of the building on September 20, 1944.

HELP FOR COLOGNE

After the building housing the Historical Archive of the City of Cologne collapsed in May 2009, Museum conservationists took part in an international campaign to save the holdings. They cleaned the items recovered from the rubble and prepared the soaked documents for lyophilization (freeze drying). Aside from helping their Cologne colleagues, this was an exceptional opportunity to explore methods for working in the wake of a disaster.

HISTORIC TRAIN CAR

A historic train car from Germany was placed at the ramp (unloading platform) at the Auschwitz II-Birkenau site, where the Germans brought Jews deported to Auschwitz beginning in the spring of 1944, and where SS doctors conducted selection. Earlier, under the supervision of Museum experts, the car was conserved by a German firm specializing in monuments of technical culture.

1. Ultraviolet cross-section photograph of the paint layers on the woodwork of a door in block 14 at the Auschwitz I site. The photo serves as a reference for the colors of the paint layers

2. Orthophoto of the wall of a wooden hospital barracks in Birkenau sector BIa

1

dr Igor Bartosik
kierownik Działu Zbiorów
Head of
Collections Department

1. Oryginalna tablica umieszczona na wagonach, którymi deportowano do Auschwitz holenderskich Żydów

2. Zabawki z gumy wykonane w obozie przez Genowefę Marczewską dla swojego 6-letniego syna, również więźnia Auschwitz

Miejsce Pamięci Auschwitz to nie tylko rozległy teren i autentyczne poobozowe bloki, baraki, wieże strażnicze. To także dziesiątki tysięcy przedmiotów o szczególnym charakterze, wymowie i symbolice. To przede wszystkim osobiste rzeczy przywiezione przez deportowanych i odnalezione po wyzwoleniu na terenie obozu. Stanowią one unikatowy zbiór przedmiotów związanych z cierpieniem ludzi przywiezionych do Auschwitz bezpośrednio na zagładę, jak i tych, których naziści zmusili do niewolniczej pracy.

NOWE, CENNE PRZEDMIOTY W ZBIORACH MUZEUM

W roku 2009 do naszego Muzeum trafiło kilkadziesiąt wyjątkowych przedmiotów. Są wśród m.in.:

- **fragmenty rusztów** pieców krematoryjnych w krematorium II w Auschwitz II-Birkenau. Zostały one odnalezione podczas prac konserwatorskich przy ruinach budynku tego krematorium;
- informacyjna **tablica kolejowa z napisem: „Westerbork-Auschwitz”**, znaleziona w miejscowości Enschede w Holandii. Oznaczano nią wagony,

w których naziści deportowali do Auschwitz Żydów z holenderskiego obozu przejściowego Westerbork. Jest ona darem Johna H. Huiskesa;

- szereg przedmiotów, w tym **pasiaki więźniarskie**, należące do Genowefy Marczewskiej i jej sześciolatniego synka Andrzeja deportowanych do Auschwitz po powstaniu warszawskim;
- **akwarela** przedstawiająca kwiaty róży, wykonana potajemnie w obozie Auschwitz III-Monowitz przez belgijskiego Żyda, Josefa Sapcaru, dla pomagającej więźniom Elżbiety Stawowy;
- **portret** Józefa Mańki, wykonany w obozie w 1942 r. przez więźnia Wincentego Gawrona. Sportretowany, członek ruchu oporu, pomagał więźniom obozu Auschwitz, dostarczając im żywność, lekarstwa oraz pośrednicząc w wysyłaniu nielegalnej korespondencji;
- cztery oryginalne **odbitki drzeworytów** wykonane nielegalnie w Auschwitz, przedstawiające m.in. więźniów przy pracy;
- **stół i krzesła** z napisem „Waffen SS”, pochodzące z budynku kuchni byłego podoboju Auschwitz w Rajsku.

COLLECTIONS

2

The Auschwitz Memorial is more than vast grounds and authentic original camp blocks, barracks, and guard towers. It is also tens of thousands of special objects with an eloquence and symbolism of their own. Above all, there are personal belongings brought here by the deportees and found on the grounds after liberation. They comprise a unique assemblage of objects associated with the suffering of the people brought to Auschwitz by the Nazis for immediate extermination or for slave labor.

VALUABLE NEW OBJECTS IN THE MUSEUM COLLECTIONS

Our Museum acquired dozens of exceptional items in 2009, including:

- **parts of gratings** from inside the furnaces of crematorium II in Auschwitz-Birkenau, found during conservation work on the ruins of the crematorium;
- a **railroad sign reading “Westerbork-Auschwitz,”** found at Enschede in Holland. It marked the train cars in which the Nazis

deported Jews from the Westerbork transit camp to Auschwitz. It is a gift from Johna H.Huiskes;

- various items including a **striped prisoner uniform** belonging to Genowefa Marczevska and her six-year-old son Andrzej, who were deported to Auschwitz after the Warsaw Uprising;
- a **watercolor** of a rose, painted secretly in the Auschwitz III-Monowitz camp by a Belgian Jew, Jozef Sapcaru, for Elżbieta Stawowy; who helped the prisoners;
- a **portrait** of Józef Mańka, made inside the camp by prisoner Wincenty Gawron in 1942. Maniek was a member of the resistance movement who helped Auschwitz prisoners by supplying them with food, and medicine, and by delivering their illegal correspondence;
- four original **woodcut prints** made illegally in Auschwitz and portraying prisoners at work;
- a **table and chair** labeled “Waffen SS,” from the former kitchen building at the Auschwitz sub-camp in Rajsko.

1. Original signboard from train cars used to deport Dutch Jews to Auschwitz

2. Rubber toys that Genowefa Marczevska made in the camp for her 6-year-old son, also an Auschwitz prisoner

1

2

1. Akwarela autorstwa belgijskiego Żyda Josefa Sapcaru

2. Portret Józefa Mańki, wykonany w obozie przez więźnia Wincentego Gawrona

3. Sukienka uszyta z koca obozowego

4. Buty więźniarskie

5. Miska więźniarska

PRZEDMIOTY Z AUSCHWITZ NA WYSTAWACH W EUROPIE, USA I IZRAELU

2009 r. był pierwszym rokiem obowiązywania nowych zasad wypożyczeń przedmiotów związanych z Zagładą i historią obozu, będących w zbiorach Miejsca Pamięci Auschwitz. Nowe procedury mają na celu jeszcze lepszą ochronę przedmiotów wypożyczanych do instytucji na całym świecie.

Dyrektor Muzeum Auschwitz dr Piotr M.A. Cywiński i dyrektor Muzeum Holokaustu w Waszyngtonie Sara Bloomfield uroczystie podpisali w stolicy USA umowę wypożyczenia około tysiąca przedmiotów ze zbiorów naszego Muzeum. Zostaną one umieszczone na głównej wystawie Muzeum Holokaustu.

Przedmioty osobiste codziennego użytku, należące do ofiar Auschwitz, znalazły się również m.in. w Muzeum Pamięci Shoah w Paryżu, na wystawie „To nasza

historia”, zorganizowanej przez Muzeum Europejskie w Brukseli, oraz na ekspozycji „Człowiek człowiekowi... Niszczenie polskiej inteligencji w latach 1939-1945. Mauthausen-Gusen”, zaprezentowanej w salach wystawowych warszawskiego Zamku Królewskiego.

Rozpoczęliśmy także prace przygotowawcze nad wypożyczeniami dla muzeum w Oslo oraz Instytutu Yad Vashem w Jerozolimie.

LEPSZA OCHRONA ZBIORÓW

By lepiej chronić zbiory Miejsca Pamięci, zmodernizowano magazyn, gdzie przechowywane są rysunki i grafiki. Ponadto Muzeum otrzymało w darze specjalistyczną szafę klimatyczną, zapewniającą optymalne warunki przechowywania obiektów wyjątkowo wrażliwych na wilgoć i temperaturę. Ofiarodawcą była firma Binder.

COLLECTIONS

3

4

5

ITEMS FROM AUSCHWITZ IN EXHIBITIONS IN EUROPE, THE U.S., AND ISRAEL

New rules governing loans of items from Auschwitz Memorial collections, connected with the Holocaust and the history of the camp, came into effect in 2009. These procedures are intended to improve the security of items loaned to institutions around the world.

Museum Director Dr. Piotr M.A. Cywiński and Holocaust Museum Director Sara Bloomfield signed an agreement at a ceremony in Washington for the loan of about a thousand objects from the collections at from our Museum. They will go on display as part of the Holocaust Museum main exhibition.

Everyday personal items belonging to Auschwitz victims were also loaned to the Shoah Remem-

brance Museum in Paris, at the *This Is Our History* exhibition at the European Museum in Brussels, and at *What People Did to Other People: The Destruction of the Polish Intelligentsia from 1939-1945, Mauthausen-Gusen* in the exhibition rooms of the Royal Castle in Warsaw.

We also began preparatory work on loans to a museum in Oslo and to the Yad Vashem Institute in Jerusalem.

BETTER SECURITY FOR EXHIBITS

The storage space for drawings and prints has been modernized to provide better security for the collections at the Memorial. Additionally, the Binder firm donated a specialized air-conditioned cabinet to the Museum. It ensures optimal storage conditions for items especially sensitive to humidity and temperature.

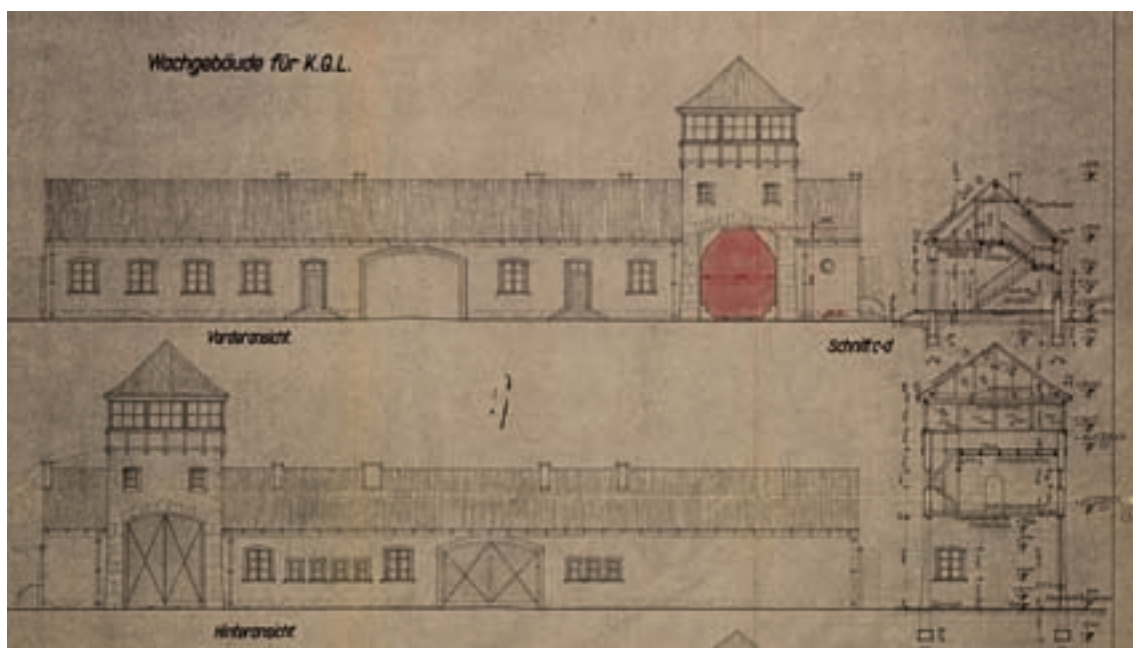
1. Watercolor by the Belgian Jew Josef Sapcaru

2. Portrait of Józef Mańka, made in the camp by prisoner Wincenty Gawron

3. A dress sewn from a camp blanket

4. Prisoner's shoes

5. A prisoner's bowl

1

Wojciech Płosa
kierownik Archiwum
Head of Archives

1. Plan bramy głównej w Auschwitz II-Birkenau

2. Wykaz zachowanej oryginalnej obozowej dokumentacji wykorzystanej w przygotowaniu bazy danych o zarejestrowanych w obozie więźniach

Pomimo upływu lat wciąż możliwe jest uzupełnianie wiedzy o losach ofiar oraz historii kompleksu obozowego Auschwitz. Każda nowa informacja przyczynia się do pełniejszego upamiętnienia i udokumentowania tej historii. Z dokumentów korzystają krewni ofiar, historycy, edukatorzy, studenci i inne zainteresowane osoby. W czasach, kiedy odchodzą ostatni naoczni świadkowie, same dokumenty opisujące te wydarzenia nabierają coraz większej wagi.

W 2009 r. napisało do nas ponad 7,5 tys. osób, głównie krewnych deportowanych do Auschwitz, szukając informacji o bliskich. Choć, niestety, większość powstałych w obozie i wytworzonych przez SS dokumentów została przez nich zniszczona przed wyzwoleniem obozu, to jednak z tych, które ocalały, niejednokrotnie udaje się odczytać tożsamość więźnia.

W 2009 r. poszerzyliśmy nasze archiwa o blisko 100 oryginalnych dokumentów obozowych, ponad 30 wspomnień i relacji ocalałych oraz prawie 90 ankiet wypełnionych przez byłych więźniów.

NAJWIĘKSZYM SKARBEM CZŁOWIEKA JEST WOLNOŚĆ

Większość dokumentów to przekazy od byłych więźniów lub ich rodzin. Wśród oryginalnych przedmiotów uwagę zwraca pamiętnik pisany w lutym 1945 r. w Krakowie przez byłą więźniarkę Genowefę Marczewską, więzioną z rodziną przez Niemców w Auschwitz. Poruszające wspomnienia autorka zadedykowała swemu synkowi, a ich myślą przewodnią są słowa: „Największym skarbem człowieka jest wolność!”.

SPRAWIEDLIWA WŚRÓD NARODÓW ŚWIATA

Oryginalny medal i dyplom „Sprawiedliwej wśród Narodów Świata” przyznany pośmiertnie byłej więźniarce Auschwitz, Marii Kotarbie, za pomoc, jakiej udzielała Żydom w czasie swego pobytu w obozach koncentracyjnych, przekazała do zbiorów Muzeum jej siostrzenica Alicja Świerczok.

FOTOGRAFIE

Warto zauważyć, że nasze zbiory ikonograficzne powiększyliśmy o negatywy wykonanych w 1941 r. 476 fotografii Żydów z Trzebini, a także 273 zdjęcia byłych więźniów i więźniarek Auschwitz, przekazane przez nich samych bądź przez ich rodziny.

REPOZYTORIUM CYFROWE

Osoby z całego świata zainteresowane informacjami o więźniach Auschwitz mogą korzystać z cyfrowej bazy danych, stworzonej w oparciu o zachowane oryginalne dokumenty SS i dostępnej na stronie internetowej www.auschwitz.org.pl. W tym roku została ona poszerzona o ponad 280 tys. wpisów o zarejestrowanych w obozie ofiarach nazistów i obejmuje już ok. 180 tys. nazwisk. Zakończył się też pierwszy etap projektu „Digitalizacja i udostępnianie archiwów Muzeum Auschwitz-Birkenau”, realizowany w ramach programu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Dzięki pomocy finansowej MKiDN oraz Fundacji Pamięci Ofiar Obozu Zagłady Auschwitz-Birkenau powstaje system długoterminowego przechowywania danych cyfrowych całego Miejsca Pamięci.

	1940												1941												1942												1943											
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX								
Narwa Bary																																																
Stal kompanie																																																
Buchdes Führer von Dienst																																																
Bunker																																																
CPirungsche ABit																																																
Flucht																																																
Häftlingskrankenbau block 20																																																
Häftlingskrankenbau block 20																																																
Häftlingskrankenbau block 20																																																
Häftlingskrankenbau block 20																																																
Häftlingskrankenbau block 20																																																
Transportliste Westerbork																																																
Leichenhalle																																																
Steckbriefen																																																
Gelenkschau																																																
SS Totenbuch																																																
Gefühlte Häftlinge																																																
Stankebuch																																																
Starbepbuch																																																
Sterbeurkunde																																																
Todenbescheinigung																																																
Gestorben Häftlinge																																																
Zahnstation																																																
Eingangliste																																																
Eingangliste																																																
Maurerschule																																																
Totenbuch Monowicz																																																
Häftlingskrankenbau Auschwitz III																																																
Transportliste																																																
Politsche Abteilung																																																
kommando 147																																																
Häftlingskrankenbau 29																																																

2

Despite the passage of the years, it is still possible - to add to our knowledge about the stories of the victims and the history of the Auschwitz camp complex. All new information contributes to the more complete commemoration and documentation of this history. The records are useful to relatives of the victims, historians, educators, students, and other interested parties. At the time when the last eyewitnesses are passing away, the documents describing these events gain in significance.

Over 7,500 people, mostly searching for more information about relatives deported to Auschwitz, wrote to us in 2009. Unfortunately, the SS destroyed most of their records that were in the camp before liberation. Nevertheless, it is sometimes possible to decode a prisoner's identity from the records that remain.

In 2009, we added to our archives almost one hundred original camp documents, more than 30 memoirs and accounts by surviving prisoners, and almost 90 questionnaire filled out by former prisoners.

PERSON'S GREATEST TREASURE IS FREEDOM

The majority of the documents are donated by former prisoners and their families. Noteworthy original objects include a memoir written in Cracow in February 1945 by prisoner Genowefa Marczevska, imprisoned in Auschwitz, along with her family, by the Germans. She dedicated her moving reminiscences to her son, and her motto is "A Person's Greatest Treasure is Freedom."

RIGHTEOUS AMONG THE NATIONS OF THE WORLD

The original Righteous among the Nations of the World medal and certificate awarded posthumously to former Auschwitz prisoner Maria Kotarba for aiding Jews while in the concentration camps was donated to the Museum by Kotarba's niece, Alicja Świerczok.

PHOTOGRAPHS

It is worth noting that we enriched our collection of illustrations with the negatives of 476 photographs of Jews from Trzebinia, taken in 1941, and 273 photographs of former Auschwitz prisoners, donated by them or their families.

DIGITAL REPOSITORY

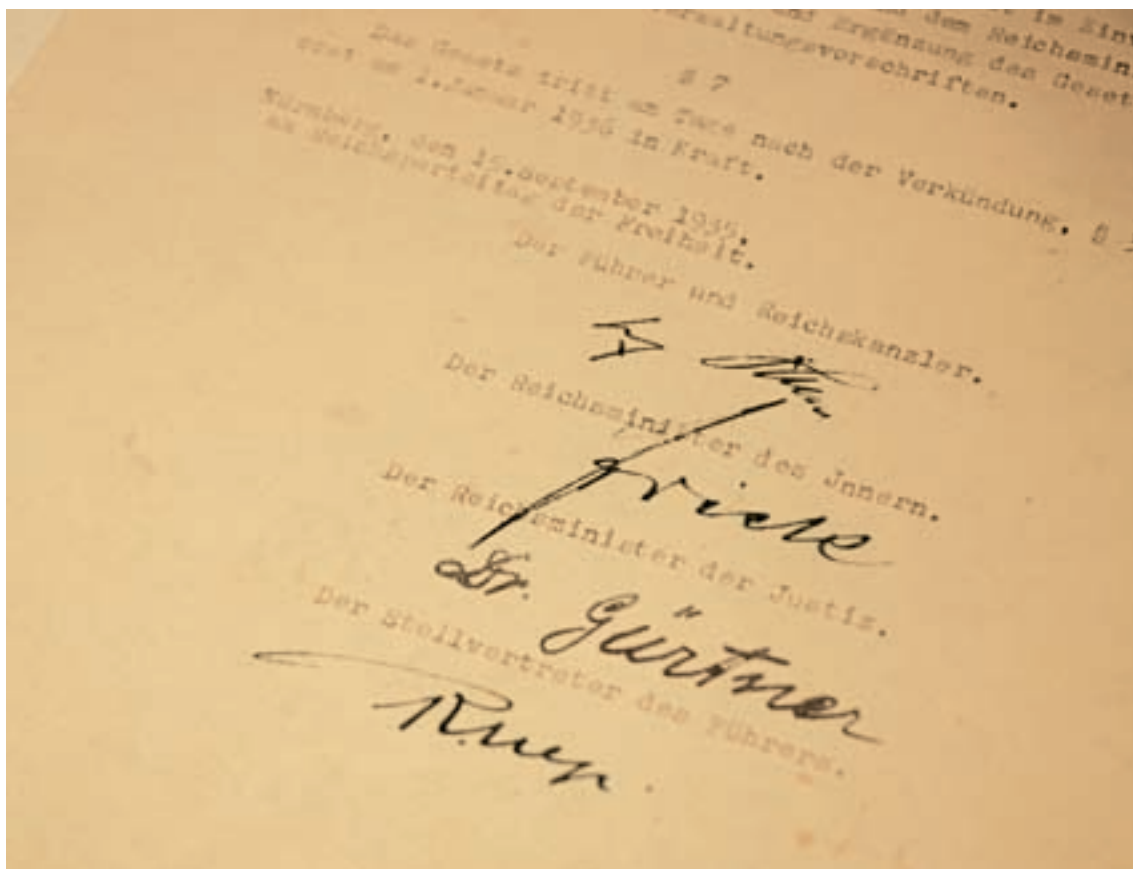
People from all over the world who are interested in information about Auschwitz prisoners can make use of the digital databases created on the basis of original SS documents and accessible at the www.auschwitz.org.pl website. This year, they were enhanced by more than 280 thousand entries on victims of the Nazis registered in the camp, and they now include approximately 180 thousand names.

The first stage of the project for the Digitalization and Accessibility of the Archives of the Auschwitz-Birkenau State Museum, carried out within the framework of a Ministry of Culture and National Heritage Program, has been completed. A system for the long-term storage of digital data from the entire Memorial is in development with funding from the Ministry and the Auschwitz-Birkenau Extermination Camp Victims Memorial Foundation.

Krzysztof Antończyk
kierownik
Repozytorium Cyfrowego
Head of
Digital Repository

1. Plan of the main gate at Auschwitz II-Birkenau
2. List of extant original camp records used in compiling the database of prisoners registered in the camp

1

NOWA EKSPOZYCJA STAŁA

Przygotowanie nowej ekspozycji stałej, przedstawiającej historię Auschwitz i skierowanej do pokoleń urodzonych wiele lat po zakończeniu II wojny światowej, jest jednym z najważniejszych i wieloletnich projektów Muzeum. W tym roku zespół roboczy, w skład którego weszli specjaliści różnych dziedzin z Miejsca Pamięci, opracował ogólny scenariusz tej ekspozycji (więcej o nowej wystawie na str. 42).

WYSTAWY NARODOWE

Na terenie Muzeum od lat 60. XX w. udostępnione są zwiedzającym, oprócz wystawy głównej, także inne ekspozycje stałe, określane jako narodowe. Większość tych ekspozycji z czasem została zmodernizowana lub zmieniona. Od dłuższego już czasu ich przygotowaniem, przy ścisłej współpracy z historykami Muzeum Auschwitz, zajmują się wyznaczone przez rządy różnych państw instytucje lub organizacje.

W roku 2009 trwały prace nad utworzeniem nowej, stałej wystawy, przygotowywanej przez **Grecję** – nasiłci deportowali z tego kraju do Auschwitz 55 tys. Żydów. Wystawa **belgijska** została wzbogacona o ponad 18 tys. fotografii osób spośród 25 tys. de-

portowanych ogółem z Belgii do Auschwitz. Odwiedzający może obejrzeć każdy portret, może poznać nazwiska deportowanych. Dzięki takim działaniom deportacje Żydów, a także Romów do obozu Auschwitz przestają być tylko statystyką. Zdjęcia to żywe narzędzie pedagogiczne, bo oglądamy tych ludzi, ale oni w pewnym sensie spoglądają też na nas, co rodzi głębokie uczucie współczucia i empatii. Projekt zrealizowało Żydowskie Muzeum Deportacji i Oporu z Belgii. Rozpoczęto wstępne rozmowy na temat przygotowania nowej ekspozycji **austriackiej**, wzbudzającej od wielu lat kontrowersje historyczne. Stronę austriacką reprezentuje Narodowy Fundusz Austrii na Rzecz Ofiar Nazizmu. W toku rozmów przełamany został trwający od 2005 r. impas w sprawie wystawy **rosyjskiej**. Wznowione po kilku latach przerwy prace mają doprowadzić do udostępnienia odwiedzającym jej pierwszej część zatytułowanej „Wyzwolenie KL Auschwitz”. Stronę rosyjską reprezentuje Centralne Muzeum Wielkiej Wojny Ojczyźnianej 1941-1945. Nieco inny charakter i inną rolę spełnia wystawa o **Zagładzie Żydów**. Zgodnie z decyzją Międzynarodowej Rady Oświęcimskiej zmianą tej liczącej już ponad 30 lat wystawy zajmie się Instytut Yad Vashem. Nowa ekspozycja powinna zostać udostępniona odwiedzającym do 2012 r.

Teresa Zbrzeska
kierownik
Działu Wystawienniczego
Head of Exhibition
Department

1. Podpisy m.in. Adolfa Hitlera na oryginalach jednej z ustaw norymberskich

2. Pawilon francuski - sala poświęcona dzieciom

2

THE NEW PERMANENT EXHIBITION

The preparation of the new permanent exhibition, presenting the history of Auschwitz and directed to the generations born after the end of World War II, is one of the most important long-term projects at the Museum. This year, a task force made up of Memorial specialists in various fields has developed a general scenario for this exhibition (for more on the new exhibition, see p. 43).

NATIONAL EXHIBITIONS

Since the 1960s, other permanent exhibitions, aside from the main exhibition, have been open to the public on the grounds of the Museum. These are known as the national exhibitions. The majority of them have been modernized or altered over time. For some time now, they have been prepared by institutions or organizations designated by the governments of the several countries, in strict cooperation with Auschwitz Museum historians.

In 2009, work was underway on the preparation of a new permanent exhibition by **Greece**—the Nazis deported 55 thousand Jews from that country to Auschwitz. The **Belgian** exhibition has been enhanced by over 18 thousand photographs of persons from among

the total of 25 thousand deported from Belgium to Auschwitz. Visitors can view each portrait and learn the name of the deportee, as a result of which the deportation of Jews and also of Roma to Auschwitz is no longer a matter of mere statistics. These photographs are a living teaching resource because, as we look at these people, they are in a certain sense looking back at us, which leads to a great feeling of empathy. The project was realized by the Jewish Museum of Deportation and Resistance in Belgium. Preliminary discussions have begun on the preparation of a new **Austrian** exhibition; the current one has provoked historical controversy for many years. Austria is represented by the Austrian National fund for the Victims of Nazism. Discussions led to the breaking of the impasse over the **Russian** exhibition that had lasted since 2005. The resumption of work after this interruption should lead to the opening of the first part, titled *The Liberation of Auschwitz*. The Russian side is represented by the Central Museum for the Great Fatherland War 1941-1945. The exhibition on the **Holocaust of the Jews** is somewhat different in terms of its nature and role. The International Auschwitz Council has decided to entrust the replacement of the current exhibition, now more than 30 years old, to the Yad Vashem Institute. The new exhibition should open to visitors by 2012.

1. Signatures, including that of Adolf Hitler, on the original of one of the Nuremberg Laws
2. The room devoted to children at the French pavilion

1

1. Portrety Żydów deportowanych z Belgii do Auschwitz prezentowane na dotykowym ekranie w pawilonie belgijskim

2. Wystawa objazdowa „Niemiecki Nazistowski Obóz Śmierci Konzentrationslager Auschwitz”

WYSTAWY CZASOWE

W rocznicę ogłoszenia przez nazistów w 1935 r. dyskryminacyjnych ustaw norymberskich w salach wystaw czasowych Miejsca Pamięci Auschwitz otwarto wystawę „Rasistowski obłęd. Ustawy norymberskie 1935”, przygotowaną przez Centrum Dokumentacji Reichsparteitagsgelände w Norymberdze. Znalazły się na niej m.in. oryginały wszystkich trzech ustaw norymberskich.

WYSTAWA OBJAZDOWA O AUSCHWITZ

W 2009 r. powstała wystawa plakatowa „Niemiecki nazistowski obóz śmierci Konzentrationslager Auschwitz”. Oprócz historii obozu przedstawia ona genezę ruchu nazistowskiego i specyfikę terroru niemieckiego w okupowanej Polsce.

Dzięki wsparciu polskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych rosyjskojęzyczną wersję wystawy zaprezentowano na międzynarodowym forum Polorama 2009 w Miejscu Pamięci Perm-36, dziś przestrzeni funkcjonowania jedyne muzeum zorganizowanego na terenie byłego łagru w Federacji Rosyjskiej. W ciągu dwóch dni obejrzało ją ponad 5 tys. uczestników, co oznacza, że zobaczyło ją więcej młodych Rosjan, niż wynosi ogólna liczba odwiedzających z Rosji, przyjeżdżających przez cały rok do byłego obozu Auschwitz.

Wystawa w polskiej wersji językowej pokazana została w wielu polskich szkołach, ponadto w ramach programu edukacyjnego „Auschwitz – historia, edukacja obywatelska” zapoznali się z nią osadzeni w kilkunastu zakładach karnych (więcej o tym projekcie na str. 54).

2

TEMPORARY EXHIBITIONS

On the anniversary of the announcement by the Nazis of the discriminatory Nuremberg Laws in 1935, an exhibition titled *Racist Madness: The 1935 Nuremberg Laws*, prepared by the Reichsparteitagsgelände Documentation Center in Nuremberg, went on display in the Auschwitz Memorial temporary exhibition rooms. It included the originals of all three of the Nuremberg statutes.

TRAVELING EXHIBITION ABOUT AUSCHWITZ

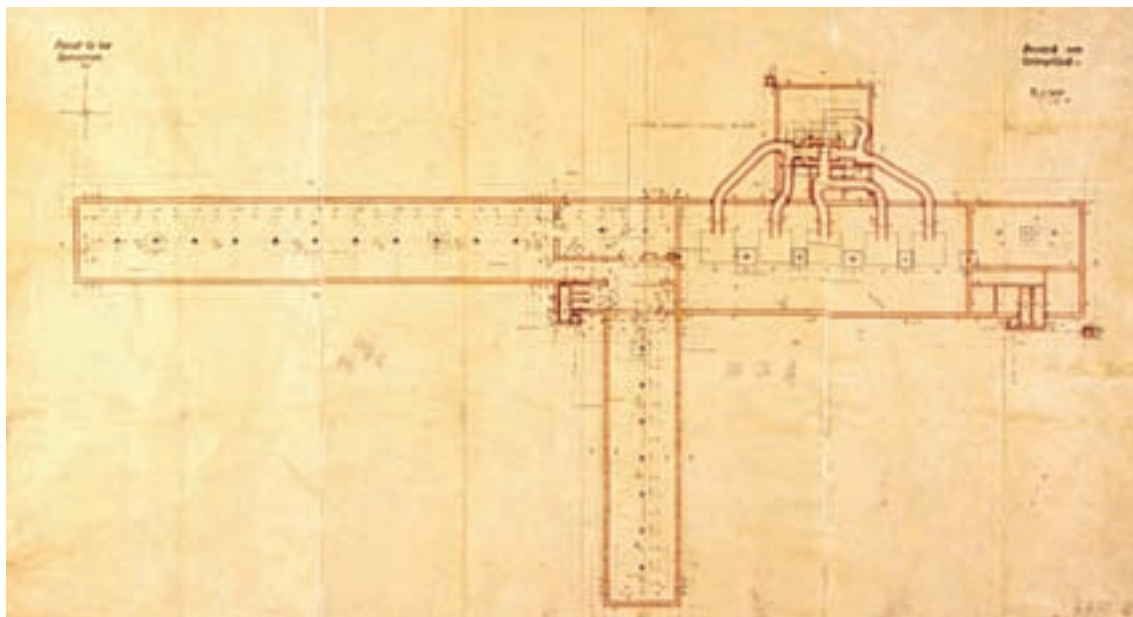
A poster exhibition, *The Nazi German Extermination Camp Konzentrationslager Auschwitz*, was created in 2009. Aside from the history of the camp, it presents the origins of the Nazi movement and the specific nature of German terror in occupied Poland.

Thanks to the cooperation of the Ministry of Foreign Affairs, a Russian-language version of the exhibition was presented at the Pilorama 2009 forum at the Perm-36 Memorial, which is the only currently operating museum in the Russian Federation at the site of a Gulag camp. More than five thousand people viewed it in the course of two days, which means that it was seen by more young Russians than the total annual number of Russian visitors to the Auschwitz site.

The Polish-language version of the exhibition has been shown in numerous Polish schools and, as part of the *Auschwitz, History, and Civic Education* educational program, has been viewed by the inmates at more than a dozen penal institutions (for more on this project, see page 55).

1. Portraits on a touch screen in the Belgian pavilion of Jews deported from Belgium to Auschwitz

2. The traveling exhibition about Auschwitz titled "German Nazi Extermination Camp Konzentrationslager Auschwitz"

1

2

3

4

1. Plan krematorium i komory gazowej nr II

2. Hełm SS

3. Fragment pieca krematoryjnego

4. Puszka po Cyklonie B

5. Wystawa główna - okulary

Wystawy o Auschwitz i Holokauście można prezentować w różnych miejscach, na całym świecie. Jednak tylko w Miejscu byłego obozu przekazowi ekspozycji towarzyszyć może doświadczenie obcowania z autentycznym terenem oraz z pozostałościami poobozowymi – świadkami tragicznej historii.

Dotychczasowa wystawa istnieje od 1955 r. Do dziś jest niezwykle wymowna. Dużo z jej elementów oraz wątków narracji odnajdujemy w wielu utworzonych później muzeach świata. Jednak upływ czasu sprawił, że treści i forma przekazu powinny uwzględniać perspektywę odbiorcy żyjącego w XXI w.

Nowa wystawa główna ukazywać będzie przede wszystkim autentyczność Miejsca. Jej narracja, we wnętrzach oryginalnych bloków z zachowanym układem przestrzennym, będzie opierać się głównie na:

- autentycznych reliktach i eksponatach,
- fotografiach i dokumentach archiwalnych,
- cytatach z relacji, wspomnień i zeznań,
- dziełach plastycznych wykonanych przez więźniów.

Wystawa główna będzie składała się z trzech narracji:

Część pierwsza będzie dotyczyła obozu jako instytucji – zorganizowanej maszyny, której cele były konsekwentnie realizowane przez wyszkolonych i przygotowanych do tego oprawców. W dużej mierze część ta będzie miała charakter narracji historycznej, opartej na dokumentach wytworzonych przez administrację obozu. Poruszone w niej będą m.in. następujące tematy:

- Auschwitz jako instytucja państwowa, jej geneza, budowa i rozbudowa oraz sieć podobozów,
- główne funkcje Auschwitz: obóz koncentracyjny dla różnych grup więźniów i największy ośrodek masowej zagłady Żydów,
- zyski z niewolniczej pracy więźniów,
- technologia śmierci,
- struktura organizacyjna i załoga SS, Gestapo, komendanci,
- „samorząd więźniarski” (kapo, blokowi i inni),
- Auschwitz na tle deportacyjnej mapy Europy,
- likwidacja obozu.

NEW MAIN EXHIBITION

5

Exhibitions about Auschwitz and the Holocaust can be presented in various places all over the world. Only at the site, however, can the message of the exhibition be accompanied by the experience of the authentic grounds and the original vestiges of the camp—things that themselves are eyewitnesses to this tragic history.

The current exhibition dates from 1955. It remains exceptionally eloquent. We can find many of its components and narrative themes in museums created later all around the world. However, the passage of time means that the contents and form of expression should take account of the perspective of visitors living in the 21st century.

The new main exhibition will serve above all to show the authenticity of this place. The narrative, inside the original blocks with their unchanged spatial layout, will be based mostly on:

- authentic original objects and exhibit items,
- archival photographs and documents,
- quotations from accounts, memoirs, and testimony.

The main exhibition will feature three narratives:

The first part will deal with the camp as an institution, an organized mechanism whose tasks were systematically carried out by trained, well-prepared perpetrators. To a large degree, this part will consist of historical narration based on records created by the camp administration. It will include the following themes:

- Auschwitz as a state institution—its origins, construction, expansion, and network of sub-camps,
- the main functions of Auschwitz as a concentration camp for various groups of prisoners and as the largest center for the mass murder of Jews, profits from prisoner slave labor,
- the technology of death,
- the organizational structure including SS garrison, the Gestapo, and the commandants,
- “prisoner self-government” (capos, block supervisors, and others),
- Auschwitz on the map of deportation in Europe,
- the liquidation of the camp.

1. Plan of crematorium and gas chamber no. II
2. An SS helmet
3. Part of a crematorium furnace
4. A Zyklon-B canister
5. Eyeglasses in the main exhibition

1

1. Pasiak więźniarski

2. Fotografie wykonywane w czasie rejestracji więźniów

Część druga będzie ukazywała zagładę Żydów w Auschwitz. Jej celem będzie uświadomienie zwiedzającemu znaczenia zarówno jednostkowego, jak i masowego, największego w historii ludobójstwa. Ta część wystawy będzie miała charakter empatyczny poprzez ukazanie człowieczeństwa każdej ofiary. Głównym źródłem tej części będą zdjęcia z tzw. albumu Lili Jacob, znanego także jako album z Auschwitz, oraz przedmioty zrabowane ofiarom. Tematami będą m.in.:

- warunki deportacji,
- rozdzielanie rodzin i selekcja na rampie,
- oczekiwanie na śmierć,
- rozbieralnia,
- śmierć w komorze gazowej,
- wykorzystywanie włosów,
- spalanie zwłok zamordowanych ludzi (krematoria i stosy),
- grabież mienia osobistego ofiar.

Trzecia część będzie dotyczyła obozowych losów więźniów Auschwitz. Osią jej narracji będzie polityka odczłowieczenia realizowana przez załogę SS, która

z człowieka próbowała dzień po dniu zrobić jedynie numer, depcząc jego godność, zanim go jeszcze nie zniszczyła fizycznie. Ta część będzie w dużej mierze oparta na relacjach i na przedmiotach obozowych. Wśród najważniejszych tematów będą:

- obozowa egzystencja i warunki życia,
- organizacja dnia,
- niewolnicza praca,
- cierpienie i śmierć (głód i choroby, kary, represje, codzienność grozy, egzekucje, wszechobecność śmierci),
- problem więźniów funkcyjnych i degeneracji stosunków międzyludzkich wewnątrz obozu,
- los kobiet, dzieci i małoletnich, problematyka tzw. obozów rodzinnych dla Romów i dla Żydów z Theresienstadt,
- ruch oporu i próby ratowania człowieczeństwa.

Ponadto w bloku nr 10 ukazana będzie kwestia zbrodniczych doświadczeń prowadzonych przez lekarzy SS na więźniach.

Zasadą generalną wystawy będzie narracja oparta o autentyczność Miejsca, którego czytelność pozostaje największą siłą dla dzisiejszych pokoleń.

NEW MAIN EXHIBITION

2

The second part will illustrate the killing of the Jews in Auschwitz. It is intended to make visitors aware of the meaning of the largest act of genocide in history, in both individual and mass terms. This part of the exhibition will be largely empathic, showing the humanity of each victim. The main sources for this part will be the Lili Jacob Album (also known as the “Album from Auschwitz”) and belongings plundered from the victims. The themes will include:

- deportation conditions,
- the separation of families and selection on the unloading platform (ramp),
- waiting for death,
- the undressing rooms,
- death in the gas chamber,
- the utilization of hair,
- burning the corpses of the murdered people (crematoria and pyres),
- the plunder of the personal property of the victims.

The **third part** will cover the story of prisoners in Auschwitz. The narrative axis will be the policy of dehumanization carried out by the SS garrison, who tried day

in and day out to turn people into mere numbers, trampling their dignity before destroying them physically. This part will be based in large part on camp accounts and objects. The most important themes will include:

- camp existence and living conditions,
- the daily routine,
- slave labor,
- suffering and death (starvation and diseases, punishment, persecution, everyday fear, executions, and the universal presence of death),
- the issue of prisoner functionaries (trustees) and the degeneration of interpersonal relations inside the camp,
- the fate of women, children, and minors, and the issue of the so-called family camps for Roma and Jews from Theresienstadt,
- the resistance movement and attempts to salvage humanity.

Additionally, the theme of criminal experimentation on prisoners by SS physicians will be presented in block 10. The guiding principle of the exhibition will be narration based on the authenticity of the site, the legibility of which is still the most powerful for today’s generations.

1. Striped camp uniform
2. Photographs taken during the registration of prisoners

1

2

dr Piotr Setkiewicz
kierownik
Działu Naukowego
Head of Research
Department

1. *Księga Pamięci* – rezultat kilkuletniej pracy zespołu historyków Muzeum

2. Promocja *Księgi Pamięci* na Zamku w Lublinie

Choć historia tego Miejsca jest już w dużej mierze znana, to nie wolno nam zaprzestać dążenia do poznania jak najpełniejszej prawdy o Auschwitz. Po pierwsze, dlatego, że jest to prawda o konkretnych osobach, ich czynach, wyborach, ostatnich krokach, cierpieniu i śmierci. Po drugie, dlatego, że w niektórych przestrzeniach kulturowych i politycznych odradza się aktualnie hydra negacjonizmu – tego kłamstwa, które jest dopełnieniem zbrodni.

Dział naukowy stanowią historycy, świetni znawcy dziejów Auschwitz i badacze III Rzeszy, pracujący nad poszczególnymi zagadnieniami historii Auschwitz i Zagłady. To w tym środowisku badawczym powstały w ubiegłych latach tak znane i uznawane pozycje naukowe, jak pięciotomowa monografia o Auschwitz lub kalendarium Danuty Czech.

PUBLIKACJE

Rok 2009 przyniósł publikację opracowań wielu tematów, w tym szeregu nowych, związanych z historią Auschwitz. Ich autorami są historycy Działu Naukowego Muzeum.

ENCYKLOPEDIA OBOZÓW I GETT

W pierwszych dwóch tomach monumentalnej serii wydawniczej *Encyclopedia of Camps and Ghettos 1933-1945* wydanej przez US Holocaust Memorial Museum (Indiana University Press, Bloomington, Indianapolis) ukazało się kilkanaście związanych z Auschwitz artykułów, będących wynikiem wieloletniej pracy specjalistów Muzeum.

KSIĘGI PAMIĘCI

Trzytomowa publikacja pt. *Transporty Polaków do KL Auschwitz z Lublina i innych miejscowości Lubelszczyzny 1940-1944* — rezultat kilkuletniej pracy zespołu historyków Muzeum — przedstawia losy ponad 7 tys. osób deportowanych w latach okupacji niemieckiej do Auschwitz i w większości zamordowanych w obozie.

OFICEROWIE POLSKI PODZIEMNEJ

Nakładem Instytutu Pamięci Narodowej i Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau ukazało się ob-

szerne opracowanie autorstwa Jerzego Dębskiego: *Kadra dowódcza SZP-ZWZ-AK w Konzentrationslager Auschwitz-Birkenau 1940-1945*. Na ponad 500 stronach autor przedstawił losy oficerów Polskiego Państwa Podziemnego, będących w obozie celem brutalnych prześladowań, a mimo to nadzwyczaj silnie zaangażowanych w obozową konspirację.

PRACE ZAKOŃCZONE

- *Krematoria i komory gazowe KL Auschwitz*. Wybór źródeł i materiałów. Piotr Setkiewicz
- *Dzieci i młodociani więźniowie Żydzi deportowani do Auschwitz ze Słowacji*. Helena Kubica
- *Dzieci z obozu-getta w Terezynie deportowane do KL Auschwitz*. Helena Kubica
- *Państwowy Urząd Repatriacyjny – Punkt Odżywczo-Sanitarny w Oświęcimiu (1945-1948)*. Adam Cyra
- *Oficerowie Legionów Polskich w KL Auschwitz i innych niemieckich obozach koncentracyjnych*. Jerzy Dębski
- *Piłkarze, narciarze i działacze Towarzystwa Sportowego Wisła Kraków i Wisła Zakopane w Konzentrationslager Auschwitz-Birkenau 1940-1945*. Jerzy Dębski
- *Transport 68 duchownych z 12 grudnia 1940 r. z KL Auschwitz do KL Dachau*. Teresa Wontor-Cichy
- *Polacy wśród jeńców sowieckich w KL Auschwitz*. Adam Cyra.

PRACE KONTYNUOWANE

- *Deportacja Żydów z Zagłębia Dąbrowskiego (Sosnowca, Będzina, Dąbrowy Górniczej, Czeladzi) do KL Auschwitz i ich zagłada*. Andrzej Strzelecki
- *Śmiertelność wśród więźniów KL Auschwitz*. Piotr Setkiewicz
- *Ucieczki więźniów z KL Auschwitz*. Jerzy Dębski.
- *Dzieci wyzwolone w KL Auschwitz i dalszy ich los*. Helena Kubica
- *Blok nr 11 i jego funkcje*. Adam Cyra
- *Rola KL Auschwitz w realizacji hitlerowskiej polityki eksterminacyjnej wobec ludności polskiej w Kraju Warty (1940-1945)*. Bohdan Piętko
- *Posłowie i senatorowie II Rzeczypospolitej w KL Auschwitz*. Jacek Lachendro

RESEARCH ON THE HISTORY OF AUSCHWITZ

Although the history of this place is already known to a large degree, we can never stop trying to discover the fullest possible truth about Auschwitz. In the first place, this is the truth about specific individuals—their deeds, choices, final steps, suffering, and death. In the second place, the hydra-headed monster of denial—the lie that complements the crime—is springing up again at present in some cultural and political spaces.

The research department is made up of historians who are prominent experts in the history of Auschwitz and researchers into the Third Reich who are working on specific issues in the history of Auschwitz and the Holocaust. In past years, such well known and admired scholarly works as the five-volume monograph about Auschwitz or Danuta Czech's chronicle arose in this research environment.

PUBLICATIONS

2009 saw the publication of studies on numerous subjects, including many new works bearing on the history of Auschwitz. The authors are historians from the Museum Research Department.

THE ENCYCLOPEDIA OF CAMPS AND GHETTOS

There are more than ten articles connected with Auschwitz in the first two volumes of the monumental *Encyclopedia of Camps and Ghettos 1933-1945* published by the US Holocaust Memorial Museum (Indiana University Press, Bloomington and Indianapolis). These articles are the result of many years of work by specialists from the Museum.

MEMORIAL BOOKS

The three-volume *Transporty Polaków do KL Auschwitz z Lublina i innych miejscowości Lubelszczyzny* [Transports of Poles to Auschwitz from Lublin and other localities in the Lublin region]—the result of years of work by a team of Museum historians—presents the stories of over seven thousand people deported to Auschwitz during the German occupation; the majority of them were murdered in the camp.

OFFICERS OF THE POLISH UNDERGROUND

The Institute for National Remembrance and the Auschwitz-Birkenau State Museum have jointly published a broad-ranging work by Jerzy Dębski: *Kadra dowódcza SZP-ZWZ-AK w Konzentrationslager Auschwitz-Birkenau 1940-1945* [The command cadre of the SZP-ZWZ-AK in *Konzentrationslager Auschwitz-Birkenau 1940-1945*]. In over more than 500 pages, Dębski presents the stories of officers of the Polish Underground State who were the targets of brutal persecution in the camp, yet nevertheless played a leading role in clandestine activities within the camp.

COMPLETED WORKS

- *Krematoria i komory gazowe KL Auschwitz* [The crematoria and gas chambers in Auschwitz]. Selected sources and material. Piotr Setkiewicz.
- *Dzieci i młodociani więźniowie Żydzi deportowani do Auschwitz ze Słowacji* [Jewish child and minor prisoners deported to Auschwitz from Slovakia]. Helena Kubica.
- *Dzieci z obozu-getta w Terezynie deportowane do KL Auschwitz* [Children from the camp-ghetto in Terezin deported to Auschwitz]. Helena Kubica.
- *Państwowy Urząd Repatriacyjny – Punkt Odżywczo-Sanitarny w Oświęcimiu (1945-1948)* [The State Repatriation Agency—the feeding-sanitary station in Oświęcim, 1945-1948]. Adam Cyra.
- *Oficerowie Legionów Polskich w KL Auschwitz i innych niemieckich obozach koncentracyjnych* [Officers of the Polish Legions in Auschwitz and other German concentration camps]. Jerzy Dębski.
- *Piłkarze, narciarze i działacze Towarzystwa Sportowego Wisła Kraków i Wisła Zakopane w Konzentrationslager Auschwitz-Birkenau 1940-1945*. [Footballers, skiers, and club officials of the Wisła Kraków Sport Association and Wisła Zakopane in *Konzentrationslager Auschwitz-Birkenau 1940-1945*]. Jerzy Dębski.
- *Transport 68 duchownych z 12 grudnia 1940 z KL Auschwitz do KL Dachau* [The transport of 68 clergy from Auschwitz to Dachau on December 12, 1940]. Teresa Wontor -Cichy.
- *Polacy wśród jeńców sowieckich w KL Auschwitz* [Poles among the Soviet POWs in Auschwitz]. Adam Cyra.

WORKS IN PROGRESS

- *Deportacja Żydów z Zagłębia Dąbrowskiego (Sosnowca, Będzina, Dąbrowy Górniczej, Czeladzi) do KL Auschwitz i ich zagłada* [The Deportation of Jews from the Dąbrowski Basin (Sosnowiec, Będzin, Dąbrowa Górnicza, and Czeladź) to Auschwitz, and their extermination] – Andrzej Strzelecki.
- *Śmiertelność wśród więźniów KL Auschwitz* [Mortality among Auschwitz prisoners]. Piotr Setkiewicz
- *Ucieczki więźniów z KL Auschwitz* [Escapes by prisoners from Auschwitz]. Jerzy Dębski.
- *Dzieci wyzwolone w KL Auschwitz i dalszy ich los* [The children liberated from Auschwitz and their subsequent fate]. Helena Kubica.
- *Blok nr 11 i jego funkcje* [Block no. 11 and its functions]. Adam Cyra.
- *Rola obozu KL Auschwitz w realizacji hitlerowskiej polityki eksterminacyjnej wobec ludności polskiej w Kraju Warty (1940-1945)* [The role of Auschwitz in the realization of the Nazi extermination policy towards the Polish population of the Wartheland]. Bohdan Piętka.
- *Posłowie i senatorowie II Rzeczypospolitej w KL Auschwitz* [Parliamentary delegates and senators of the Second Republic in Auschwitz]. Jacek Lachendro.

1. *The Memorial Book* – the product of several years of work by a team of Museum historians

2. Launching of *The Memorial Book* at Lublin Castle

1

Anna Skrzypińska
zastępca dyrektora Muzeum
Museum Deputy Director

1. Najnowsze publikacje Muzeum

2. Miesięcznik „Oświecim – Ludzie – Historia – Kultura” ukazuje się w wersji polskiej i angielskiej

3. Księgarnia internetowa dostępna jest pod adresem www.auschwitz.org.pl

U progu nowego tysiąclecia nie słabnie zainteresowanie tragiczną historią Auschwitz. Świadczy o tym nie tylko liczba odwiedzających Miejsce Pamięci, lecz także rosnące zapotrzebowanie na publikacje związane z tą tematyką.

Propozycja wydawnicza Muzeum obejmuje obecnie około 250 tytułów wydanych w kilkunastu językach. Są to: opracowania historyczne, wspomnienia byłych więźniów, przewodniki, albumy, antologie poezji, filmy DVD. W 2009 r. wydaliśmy m.in.:

OPRACOWANIA HISTORYCZNE

Księga Pamięci. Transporty Polaków do KL Auschwitz z Lublina i innych miejscowości Lubelszczyzny 1940-1944 – publikacja przedstawia losy ponad 7 tys. osób, mieszkańców Lubelszczyzny, deportowanych w latach okupacji do Auschwitz i najczęściej w obozie zamordowanych. Książka oprócz opracowań naukowych posiada bogaty archiwalny materiał ilustracyjny oraz biogramy więźniów;

Henryk Świeboccki, *People of Good Will* – anglojęzyczna wersja księgi pamięci będącej hołdem złożonym Polakom mieszkającym podczas II wojny światowej w Oświęcimiu i okolicy, którzy z narażeniem życia pomagali więźniom Auschwitz;

Zeszyty Oświęcimskie 25 – kolejny numer periodyku naukowego, w którym znajdują się m.in. opracowanie historii kobiecych obozów przejściowych w Auschwitz II-Birkenau oraz artykuł o losie czeskich więźniów politycznych deportowanych do Auschwitz;

Europa według Auschwitz. Litzmannstadt Ghetto. Kronika-reportaż Marka Millera napisana wyłącznie w oparciu o relacje, zeznania i wspomnienia bezpośrednich uczestników tamtych wydarzeń – ofiar, świadków i katów.

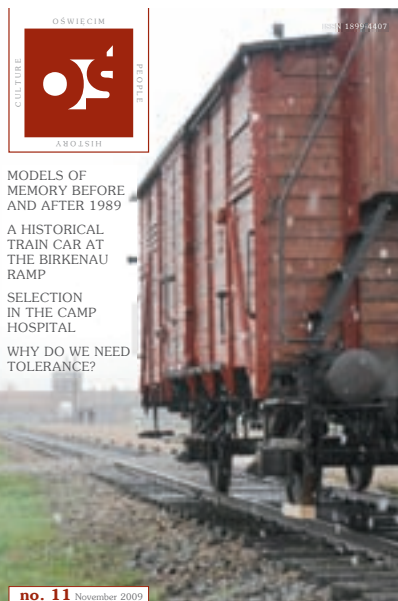
WSPOMNIENIA BYŁYCH WIĘŹNIÓW

Mieczysław Kita, *Ja tam byłem* – przekazane z gawędziarskim zacięciem i pasją wspomnienia byłego więźnia Auschwitz i innych niemieckich obozów koncentracyjnych;

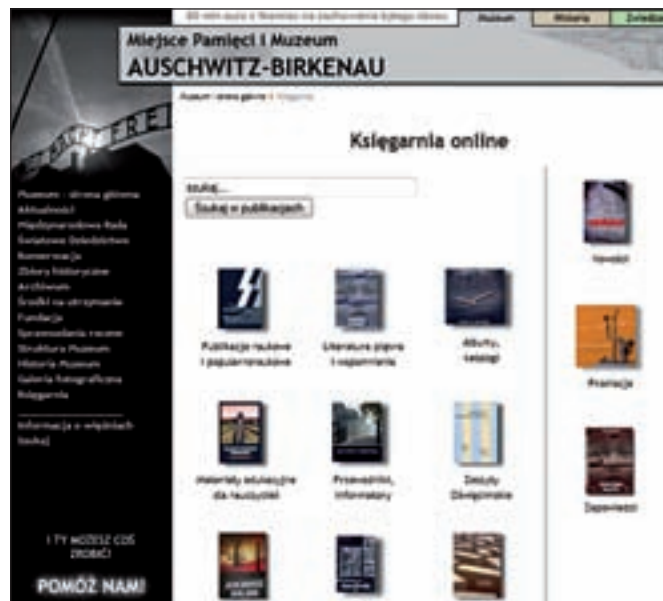
Bogdan Bartnikowski, *Childhood behind Barbed Wire* – angielska wersja zbioru poruszających opowiadań, których bohaterami są dzieci więzione w KL Auschwitz;

Shlomo Venezia, *Sonderkommando. W piekle komór gazowych* – zapis dramatycznych przeżyć jednego z ostatnich żyjących członków Sonderkommando, naocznego świadka masowej zagłady Żydów dokonywanej w Auschwitz (przy współpracy z Prószyński i S-ka).

PUBLICATIONS

2

3

At the threshold of the new millennium, interest in the tragic history of Auschwitz is not flagging, as indicated both by the number of visitors to the Memorial and by the rising demand for publications on the subject.

The Museum publication list now includes some 250 titles in more than a dozen languages: historical studies, memoirs by former prisoners, guidebooks, albums, poetry anthologies, and DVD films. Our 2009 publications included:

HISTORICAL STUDIES

Księga Pamięci: Transporty Polaków do KL Auschwitz z Lublina i innych miejscowości Lubelszczyzny [Memorial Books: Transports of Poles to Auschwitz from Lublin and other localities in the Lublin region], presenting the stories of more than seven thousand people from the Lublin region who were deported to Auschwitz during the German occupation; the majority of them were murdered in the camp. Aside from scholarly studies, the book includes a wealth of illustrative archival material and biographical sketches of prisoners. Henryk Świebocki, *People of Good Will* – the English version of the tribute in book form to Poles living in Oświęcim and the vicinity during World War II who risked their lives to help Auschwitz prisoners. *Zeszyty Oświęcimskie 25* – a new issue of the scholarly

journal including a historical study of the women's transit camp in Auschwitz II-Birkenau and an article about the fate of Czech political prisoners deported to Auschwitz.

Europa według Auschwitz. Litzmannstadt Ghetto [Europe according to Auschwitz: the Litzmannstadt ghetto]. A chronicle-reportage by Marek Miller written entirely on the basis of accounts, testimony, and memoirs by direct participants—victims, witnesses, and perpetrators—in those events.

MEMOIRS BY FORMER PRISONERS

Mieczysław Kita, *Ja tam byłem* [I was there] – memoirs of a former prisoner of Auschwitz and other German concentration camps, told with a raconteur's passion. Bogdan Bartnikowski, *Childhood behind Barbed Wire* – the English version of a collection of moving tales whose protagonists are children imprisoned in Auschwitz.

Shlomo Venezia, *Sonderkommando. W piekle komór gazowych* [Sonderkommando: in the hell of the gas chambers] – a record of the dramatic experiences of one of the last living members of the Sonderkommando, an eyewitness to the mass extermination of the Jews in Auschwitz (co-published with Prószyński i S-ka).

Jadwiga Pinderska-Lech
kierownik
Działu Wydawniczego
Head of Publication
Department

1. The Museum's newest publications
2. *Oświecim – People – History – Culture* is published monthly in Polish and English
3. The Internet bookshop at www.auschwitz.org.pl

1

1. Bajki z Auschwitz

2. Album „Labyrinthy
 Mariana Kołodzieja
 – Przejście 2”

PUBLIKACJE EDUKACYJNE

Kary w KL Auschwitz – czwarta część z cyklu *Głosów Pamięci*, edukacyjnej serii wydawniczej, w której dotychczas ukazały się publikacje poruszające takie tematy z historii KL Auschwitz jak: ewakuacja, likwidacja i wyzwolenie obozu, eksperymenty medyczne oraz szpitale obozowe. Każda edycja zawiera rys historyczny, wybór relacji dotyczących danego tematu oraz archiwalne zdjęcia i dokumenty;

Miesięcznik Oś Oświęcim – Ludzie – Historia – Kultura wydawany jest przez Muzeum wspólnie z Międzynarodowym Domem Spotkań Młodzieży, Centrum Żydowskim oraz Centrum Dialogu i Modlitwy. Jego celem jest publicystyczna analiza tego, co dzieje się wokół terenów byłego obozu w tematyce Auschwitz. Dzięki wsparciu finansowemu Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP ukazuje się w wersji elektronicznej angielskojęzyczna wersja miesięcznika;

Folder *Auschwitz-Birkenau. Historia i teraźniejszość*, przedstawiający historię Auschwitz oraz działalność Miejsca Pamięci, w 2009 r. został przetłumaczony na kolejne języki obce: czeski, holenderski, japoński, koreański i rosyjski. W chwili obecnej dostępny jest już w 11 wersjach językowych.

ALBUMY

Labyrinthy Mariana Kołodzieja. Przejście 2 – album przybliżający niezwykłą, mroczną sztukę, za pomocą której artysta Marian Kołodziej, były więzień KL Auschwitz, próbował uwolnić się od koszmaru wspomnień obozowych (współwydawca Nadbałtyckie Centrum Kultury);

Bajki z Auschwitz – reprint sześciu unikatowych bajek dla dzieci autorstwa więźniów Auschwitz, powstałych nielegalnie w obozie i opatrzonych komentarzem historycznym.

KSIĘGARNIA
 INTERNETOWA

Księgarnia internetowa działa już trzy lata. Po Polakach, stanowiących ponad połowę klientów, z naszej oferty wydawniczej korzystają najczęściej: Anglicy, Amerykanie, Niemcy, Holendrzy, Francuzi, Włosi i Hiszpanie. Wśród 25 krajów, do których w 2009 r. wysłaliśmy nasze książki, są również tak odległe państwa jak: Australia, Japonia czy Republika Południowej Afryki.

2

EDUCATIONAL PUBLICATIONS

Kary w KL Auschwitz [Punishment in Auschwitz] – the fourth part of the *Voices of Memory* educational series. Previous volumes covered such issues in the history of Auschwitz as the evacuation, liquidation, and liberation of the camp, medical experiments, and the camp hospital. Each volume contains a historical sketch, a selection of accounts on a given subject, and archival photographs and documents.

Oś Oświęcim – Ludzie – Historia – Kultura [Oś Oświęcim, People, History, Culture] a monthly magazine published jointly by the Museum, the International Youth Meeting House, the Jewish Center, and the Center for Dialogue and Prayer. The goal is a journalistic analysis of Auschwitz-related themes in the vicinity of the site of the camp. Thanks to financial support from the Polish Ministry of Foreign Affairs, it appears online in an English edition.

Auschwitz-Birkenau. Historia i terażniejszość [Auschwitz-Birkenau: History and the Present], a folder presenting the history of Auschwitz and the operations of the Memorial, translated in 2009 into Czech, Japanese, Korean, and Russian. It is now available in 11 languages.

ALBUMS

Labirynty Mariana Kołodzieja. Przejście 2 [Labyrinths of Marian Kołodziej: Passage 2] – an album of the extraordinary, grim work through which Marian Kołodziej, a former Auschwitz prisoner, tried to free himself from the nightmare of camp memories (co-published with Nadbałtyckie Centrum Kultury);

Bajki z Auschwitz [Fairy Tales from Auschwitz] – a reprint of six unique children's stories by Auschwitz prisoners; created illegally in the camp and furnished with historical commentary.

INTERNET BOOKSTORE

The internet bookstore has been open for three years. Poles represent more than half the customers, followed by people from the U.K., the U.S., Germany, the Netherlands, France, Italy, and Spain. The 25 countries to which we shipped books in 2009 included Australia, Japan, and South Africa.

1. Fairy Tales from Auschwitz

2. Album of The Labyrinths of Marian Kołodziej— Passage 2

1

Krystyna Oleksy
zastępca dyrektora Muzeum,
Dyrektor MCEAH
Museum Deputy Director,
Director of ICEAH

1. Finał projektu
„Auschwitz — moja ziemia”

2. Dyrektorzy zakładów
karnych w Małopolsce
zwiedzają Miejsce Pamięci

O ile zachowanie autentyczności Miejsca Pamięci jest najważniejszym wyzwaniem konserwatorskim na dziś, to celem edukacji jest nadanie wymowy temu autentyczności. Pamięć jest bowiem nie tylko spojrzeniem w przeszłość, ale również zobowiązaniem względem przyszłości.

NOWA SIEDZIBA CENTRUM EDUKACJI

Po prawie pięciu latach starań usunięte zostały przeszkody prawne i możliwe będzie utworzenie siedziby Międzynarodowego Centrum Edukacji o Auschwitz i Holokauście w budynku tzw. Starego Teatru. Rozpoczęte zostały prace projektowe mające doprowadzić do adaptacji tego obiektu na potrzeby Centrum.

Adaptację budynku, w którym znajdzie się nowa siedziba MCEAH, można było rozpocząć już kilka lat wcześniej, jednak realizację projektu uniemożliwił brak miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, który zresztą nie został uchwalony do dziś. Przedstawiane przez prezydenta Miasta Oświęcimia wersje były nie do przyjęcia dla instytucji dbających o dobro Miejsca Pamięci, a przedłużające się procedury doprowadziły m.in. do utraty dwóch milionów złotych darowizny, które amerykańska Fundacja Grand Circle chciała przeznaczyć na dofinansowanie prac nad przyszłą siedzibą Centrum. Dopiero uzyskanie dla tego projektu statusu celu publicznego umożliwi prace nad przekształceniem tzw. Starego

Teatru w nowe miejsce, poświęcone tak bardzo potrzebnej edukacji.

Przyszła siedziba Centrum pozwoli oprócz prac edukacyjnych o możliwości dużej nowoczesnej sali audytorijnej, multimedialnej sali wykładowej, przestrzeń wystawienniczą, bibliotekę oraz stanowiska do samodzielnej pracy naukowej. Dzięki temu wiedza o Auschwitz dotrze do znacznie większej liczby osób, a w samym Miejscu Pamięci będzie można rozwijać dużo szerszej zakrojone projekty edukacyjne.

Pomimo trudności lokalowych w 2009 r. ponad 7 tys. osób z całego świata, głównie uczniów i studentów, wzięło udział w zorganizowanych przez MCEAH pobytach studyjnych. Objęły one m.in. wykłady, prezentacje i zajęcia warsztatowe.

RAZEM DLA BUDOWY BEZPIECZNEGO ŚWIATA

Edukacja w Miejscu Pamięci jest głęboko powiązana z całym bogactwem kontekstów wielu partnerów z całego świata. Najbardziej dostępnym projektem edukacyjnym jest oczywiście pogłębione zwiedzanie terenów poobozowych i zapoznanie się z historią Auschwitz. Jednakże przy olbrzymiej liczbie oprowadzeń, projekcji filmów, spotkań, dyskusji czy kursów, warto wymienić niektóre projekty, specjalnie opracowane i zogniskowane wokół pewnych grup docelowych. Pozwala to ukazać niezwykłą dynamikę edukacyjną tego Miejsca.

INTERNATIONAL CENTER FOR EDUCATION ABOUT AUSCHWITZ AND THE HOLOCAUST

2

If the primary challenge to conservationists today is maintaining the authenticity of the Memorial, then the goal of education is to let that authenticity speak. Memory, after all, is not only a glance backwards, but also an obligation to the future.

NEW PREMISES FOR THE EDUCATION CENTER

After almost five years of efforts, the legal obstacles have been removed and it will be possible to create headquarters for the International Center for Education about Auschwitz and the Holocaust in the building known as the Old Theater. Design work has begun on adapting the building to its new role.

The adaptation work on the building housing the new ICEAH headquarters could have begun several years ago, but it was blocked by the absence of a municipal zoning plan, which has still not been promulgated to this day. The version proposed by the president of the city of Oświęcim was unacceptable to the institutions devoted to the interests of the Memorial. The protracted procedural delays resulted in the loss of a \$2 million donation that the American Grand Circle Foundation wanted to assign to work on the new Education Center premises. The only way to make it finally possible to begin adapting the Old Theater to the urgent needs

of education was to designate the whole project as being in the public interest.

The future Center headquarters will make it possible to base educational work on an up-to-date auditorium, a multimedia lecture hall, exhibition space, a library, and work stations for individual research. This will enable knowledge about Auschwitz to reach far greater numbers of people, and for much broader educational work to be carried out at the Memorial itself.

Despite the difficulties with premises, more than seven thousand people from all over the world, mostly school and university students, took part in ICEAH-organized study residencies, including lectures, presentations, and workshops, in 2009.

BUILDING A MORE SECURE WORLD TOGETHER

Education at the Memorial is deeply interconnected with the whole wealth of contexts of our many partners around the world. The most accessible educational project, of course, involves enhanced tours of the original site and learning about the history of Auschwitz. Among the vast numbers of guided tours, film showings, meetings, discussions, and courses, it is worth pointing out several projects that were especially created and focused on particular target groups. They illustrate the unique educational dynamics of the site.

Alicja Białecka
kierownik Sekcji
Programowej MCEAH
Head of ICEAH
Program Section

1. Finals of the Auschwitz—My Land project
2. Directors of Małopolska penal facilities visit the Memorial

1

1. Seminarium poświęcone ludobójstwom

2. Nauczyciele z Rady Europy w kopalni Jawiszowice, w której w czasie wojny pracowali więźniowie obozu

Wśród wiodących ośrodków nauczania o Holokauście i ludobójstwie, specjalne miejsca zajmuje jerozolimski Instytut Yad Vashem. Wspólnie z nim MCEAH od kilkunastu lat organizuje programy seminaryjne dla edukatorów z Izraela, a także wyjazdy polskich nauczycieli i edukatorów na analogiczne seminaria do Jerozolimy. Przez wszystkie te lata program ten pozwolił wykształcić kompetentną kadrę w obu instytucjach oraz istotnie wpłynąć na wzajemne zrozumienie wśród edukatorów obu krajów.

Ważne dziś jest uwrażliwienie pracowników rządowych średniego szczebla z całego świata na problem ludobójstwa, w tym na jego polityczne, ekonomiczne i humanitarne konsekwencje. Wspólnie z Centrum Zapobiegania Ludobójstwu im. Rafała Lemkina zorganizowane zostało seminarium temu poświęcone. W programie tym uczestniczyli przedstawiciele ministerstw spraw zagranicznych m.in. z Argentyny, Brazylii, Sri Lanki, Tadżykistanu, Sierra Leone, USA i Chile.

W 2009 r. rozwinął się projekt edukacyjny Muzeum skierowany do osadzonych w zakładach karnych. Założeniem realizowanego wraz ze służbami więziennymi programu jest kształtowanie odpowiednich postaw moralnych i społecznych poprzez nauczanie

o tym, czym był Auschwitz, co może być pomocne w resocjalizacji osadzonych. W tym roku program objął ponad 1,8 tys. penitencjariuszy, do których nasi edukatorzy docierali zarówno w zakładach karnych, jak i poprzez przyjazd grup osadzonych do Miejsca Pamięci Auschwitz. W ramach programu zorganizowano też cykl seminariów dla wychowawców i pracowników nadzoru z zakładów karnych.

SZKOLENIA PRZEWODNIKÓW

W tym roku tereny byłego obozu Auschwitz odwiedziło sporo ponad milion osób. Zdecydowana większość z nich została oprowadzona w 14 językach przez grupę blisko 250 profesjonalnie przeszkolonych przewodników. Korzystali oni z systemu szkoleń przygotowanych przez Centrum, które dotyczyły nie tylko Auschwitz, Holokaustu, II wojny światowej, ale również objęły zagadnienia z zakresu m.in. filozofii, socjologii i psychologii. W ramach programu odbywały się też spotkania z byłymi więźniami oraz projekcje filmów dokumentalnych. Szkolenia przewodników sprawiają, że są oni w stanie coraz skuteczniej przekazywać prawdę o Auschwitz osobom przybywającym z całego świata.

INTERNATIONAL CENTER FOR EDUCATION ABOUT AUSCHWITZ AND THE HOLOCAUST

2

The Yad Vashem Institute in Jerusalem holds a special place among the leading centers for teaching about the Holocaust and genocide. For more than a decade, Yad Vashem and the ICEAH have organized seminar programs for educators from Israel and trips by Polish teachers and educators to analogous seminars in Jerusalem. Over the years, this program has made it possible to form competent cadres in both institutions, which has made a significant impact on mutual understanding among educators from the two countries.

An important matter today is sensitizing middle-level government officials from around the world to the problem of genocide and its political, economical, and humanitarian consequences. The ICEAH has organized seminars on this issue together with the Raphael Lemkin Center for Genocide Prevention. Officials from the foreign affairs ministries of Argentina, Brazil, Sri Lanka, Tajikistan, Sierra Leone, the U.S.A., and Chile have participated.

In 2009, the Museum continued developing its educational project for the inmates of penal institutions. Carried out in conjunction with the

penitentiary service, the program aims at inculcating the appropriate moral and social attitudes through showing them what Auschwitz was like. This can aid in resocialization. This year, the program involved more than 1,800 inmates. Some of the inmates came to the Memorial in groups; others had sessions with our educators at penal institutions. The program also included a cycle of seminars for prison warders and guards.

TRAINING OF GUIDES

More than a million people visited the Auschwitz site this year. The great majority of them were shown around by 250 professionally trained guides who work in 14 languages. The guides benefited from a training system prepared by the Center, which covered not only Auschwitz, the Holocaust, and World War II, but also issues in philosophy, sociology, and psychology. The program also included meetings with former prisoners and the screening of documentary films. Thanks to the training, the guides are more effective at conveying the truth about Auschwitz to people who come here from all over the world.

1. A seminar on genocide

2. Teachers from the Council of Europe at the Jawiszowice coal mine, where Auschwitz prisoners labored during the war

1

Elżbieta Myrdko
kierownik
Biura Wolontariatu
Head of Volunteer Bureau

1. Praktykantka z uczelni w Londynie podczas konserwacji drewnianej skrzyni

2. Uczniowie ze szkoły w Brynku porządkują Miejsce Pamięci

W roku 2009 ponad 300 młodych ludzi wsparło Muzeum w ramach wolontariatu i praktyk studenckich. Wolontariat i praktyki w Miejsce Pamięci są czasem wyjątkowego poznania tego miejsca i przemyślenia własnego wkładu w zabezpieczanie pamięci o Auschwitz.

PROJEKT „HISTORIA MÓWIONA”

W ramach projektu zbierania relacji byłych więźniów w tym roku wolontariusze nagrali prawie 460 godzin filmowych relacji. Dzięki przeszkoleniu przez historyków Muzeum młodzi ludzie sporządzali nagrania tak, by relacje te spełniały rygory wywiadu naukowego. Prosimy też świadków o osobiste refleksje – być może była to ostatnia możliwość pozostawienia przez nich osobistego testamentu dla przyszłych pokoleń.

PRAKTYKI STUDENCKIE

W praktykach studenckich uczestniczyło blisko 60 studentów. Byli to młodzi ludzie głównie z sąsiadującej z Muzeum Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Oświęcimiu i kilku innych polskich uczelni, a także z ośrodków uniwersyteckich w: Niemczech, Wielkiej Brytanii, Irlandii i Rosji.

Studenci i wolontariusze pracowali m.in.: w pracowniach konserwatorskich, biurze współpracy z byłymi więźniami, archiwum, wydawnictwie, biurze prasowym. Pomagali w organizacji seminariów, warsztatów i pobytów studyjnych.

PRAKTYKI KONSERWATORSKIE

Podczas największych prac konserwatorskich obecni są studenci konserwacji z różnych ośrodków akademickich. W tym roku byli to młodzi konserwatorzy m.in. z Londynu, Hanoweru i Torunia. W ramach

praktyk w Dziale Konserwacji pomagali m.in. przy inwentaryzacji bloku nr 10 dawnego obozu Auschwitz I, a także pracowali przy konserwacji papierowych obiektów artystycznych oraz butów więźniarskich przygotowywanych do eksponowania na wystawie głównej. Dla naszych konserwatorów jest to zawsze dobra okazja do porównania metod stosowanych w różnych szkołach konserwatorskich.

Na praktykach przebywali u nas także uczniowie szkół zawodowych związanych z koncernem Volkswagena. Młodzi ludzie pomagali nie tylko przy konserwacji butów, lecz także przy czyszczeniu oryginalnej dachówki z bloków więźniarskich oraz innych elementów poobozowych. Celem projektu, oprócz pomocy przy zabezpieczeniu pozostałości po byłym obozie, jest zachowanie pamięci o wydarzeniach z przeszłości oraz uświadomienie młodzieży istniejących współcześnie zagrożeń dla demokracji i praw człowieka.

UTRZYMANIE I OCHRONA ZIELENI

Miejsce Pamięci zawiera w sobie wiele zieleni historycznej. Jej pielęgnacja jest zadaniem samym w sobie. W tej specjalistycznej pracy, która wymaga solidnego przygotowania merytorycznego, pomagają nam uczniowie Zespołu Szkół Leśnych i Ekologicznych w Brynku.

BADANIA SOCJOLOGICZNE

Jednym z międzynarodowych projektów, prowadzonych w Muzeum Auschwitz, w którego realizacji pomagali wolontariusze, było stworzenie portretu socjologicznego osoby odwiedzającej miejsca pamięci powstałe na terenach byłych nazistowskich obozów koncentracyjnych. Zadaniem wolontariuszy było przeprowadzenie ankiet przed oraz po zwiedzeniu byłego obozu.

VOLUNTEERS AND INTERNSHIPS

2

In 2009, more than 300 young people supported the Museum in volunteer and student internship programs. Volunteering and internships at the Museum can often represent an incomparable way of getting to know the place and thinking about one's own contribution to safeguarding the memory of Auschwitz.

THE SPOKEN HISTORY PROGRAM

As part of the project to record accounts by former prisoners, volunteers conducted almost 460 hours of film recording this year. Museum historians trained the young people to record the interviews to scholarly research standards. The interviewers also asked the eyewitnesses for personal reflections—perhaps their final chance to leave a personal testament for coming generations.

STUDENT INTERNSHIPS

There were almost 60 student interns. Most of them came from the nearby State Higher Vocational School in Oświęcim and a handful of other Polish institutions of higher learning, but there were also students from university centers in Germany, the U.K., Ireland, and Russia.

The students and volunteers worked in the conservation studios, the office for cooperation with former prisoners, the archives, the publishing department, and the press office. They helped organize seminars, workshops, and study residencies.

CONSERVATION INTERNSHIPS

Students of conservation from various academic centers are present during the largest conservation

projects. This year, there were young conservationists from London, Hanover, and Toruń. As part of their internships in the Conservation Department, they helped take inventory in block no. 10 at the Auschwitz I site and worked on the conservation of artistic objects made of paper and prisoners' shoes being prepared for display in the main exhibition. For our conservationists, this is always a good opportunity to compare the methods used in various schools of conservation.

Students from vocational schools associated with Volkswagen also had internships at the Memorial. They helped with the conservation of shoes and the cleaning of the original roof tiles from prisoner blocks and other authentic camp items. Aside from helping preserve the remains of the camp, the goals of this project also included preserving the memory of past events and making young people aware of current dangers to democracy and human rights.

LANDSCAPING WORK

There is much historical vegetation at the Memorial. Caring for it is an important task in itself. Students from the Forestry and Ecological School Complex in Brynek help us in this specialized work, which requires solid expert skills.

SOCIOLOGICAL RESEARCH

One of the international projects that volunteers take part in at the Auschwitz Museum is the creation of a sociological portrait of the visitors to memorial sites at former Nazi concentration camps. The volunteers had the task of carrying out surveys before and after visits to the site.

1. Intern from a London university during the conservation of a wooden chest

2. Students from the school in Brynek working on the grounds of the Memorial

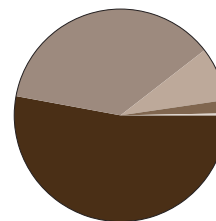

Małgorzata Mentelska
 główna księgowa
 Head Accountant

Koszty całonocnych i długofalowych prac konserwatorskich, których celem jest zachowanie dla przyszłych pokoleń autentyczności terenów byłego niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego i zagłady Auschwitz-Birkenau, przekraczają znacznie możliwości finansowe Muzeum. Dlatego też stworzona została Fundacja Auschwitz-Birkenau, która ma pozyskać 120 mln euro na Fundusz Wieczysty. Odsetki z Funduszu pozwolą na realizację odpowiednich prac. Połowę potrzebnej sumy w grudniu 2009 r. zapowiedziały Niemcy. Deklaracje wsparcia projektu złożył też szereg innych państw.

W 2009 r. budżet Muzeum zamknął się kwotą **31 mln zł.** (ok. 7,3 mln euro). Pomoc z zagranicy wyniosła 2% tej sumy.

Budżet Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau	
Przychody własne Muzeum	16,2 mln zł
Dotacja Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego	11,6 mln zł
Dotacja w ramach Europejskiego Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko	2,5 mln zł
Pomoc zagraniczna	0,6 mln zł
Fundacja Pamięci Ofiar Obozu Zagłady Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu	0,1 mln zł
Razem	31 mln zł

- **52,9%** – Przychody własne Muzeum
- **37,4%** – Dotacja Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego
- **8,1%** – Europejski Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
- **2,0%** – Pomoc zagraniczna
- **0,3%** – Fundacja Pamięci Ofiar Obozu Zagłady Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu

Fundusze Europejskiego Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko zostały przeznaczone na realizację konserwacji drewnianych baraków dawnego Auschwitz II-Birkenau oraz dwóch bloków więziarskich dawnego Auschwitz I;

Wśród środków zagranicznych przede wszystkim pomoc Kraju Związkowego Nadrenia Północna-Westfalia pozwoliła na dalsze prace nad konserwacją kilkudziesięciu tys. dokumentów tzw. Instytutu Higieny SS; Fundacja Ronald S. Laudera, wzorem roku ubiegłego, dofinansowała wykonanie konstrukcji oporowej z tzw. mikropali przy ruinach komór gazowych nr II i III w byłym obozie Auschwitz II-Birkenau;

Fundacja Pamięci Ofiar Obozu Zagłady Auschwitz-Birkenau wsparła wybrane zadania edukacyjne, wydawnicze i inne.

Miejsce Pamięci i Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau
 to zobowiązanie pamięci i edukacji przyszłych pokoleń całego świata.

Każdą instytucję i każdą osobę dobrej woli, pragnącą wesprzeć trud utrzymania, konserwacji i udostępniania tych najbardziej wymownych, autentycznych śladów Holokaustu i ludobójstwa,
 prosimy o kontakt:

PAŃSTWOWE MUZEUM AUSCHWITZ-BIRKENAU W OŚWIĘCIMIU

ul. Więźniów Oświęcimia 20

32-603 Oświęcim

tel. +48 33 844 8003

fax +48 33 843 1862

e-mail: muzeum@auschwitz.org.pl

Nr konta bankowego: 15 1240 1170 1111 0000 2418 5907

Bank PEKAO SA O/Bielsko-Biała

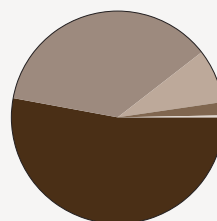
SWIFT CODE: PKOPPLPWBI

Możliwe jest także wsparcie Miejsca Pamięci bezpośrednio z naszej strony internetowej

www.auschwitz.org.pl

The cost of the comprehensive long-term conservation work intended to preserve the authenticity of the grounds of the former Nazi German Auschwitz concentration camp and extermination center for future generations exceeds the financial resources of the Museum. This is the reason for the establishment of the Auschwitz-Birkenau Foundation, which is tasked with raising €120 million for the Perpetual Fund. The interest from the Fund will make it possible to carry out the required work. Germany pledged half of the needed sum in December 2009. A range of other countries have also declared their support for the project.

In 2009, the Museum budget was **31 million zloty** (about €7.3 million). Help from abroad accounted for 2% of this amount.

- **52,9%** – Museum income
- **37,4%** – Subsidy from the Ministry for Culture and National Heritage
- **8,1%** – Infrastructure and Environment European Operation Program
- **2,0%** – Aid from abroad
- **0,3%** – Auschwitz-Birkenau Extermination Camp Victims Memorial Foundation

Budget of the Auschwitz-Birkenau State Museum	
Museum income	€3.8 million
Subsidy from the Ministry for Culture and National Heritage	€2.7 million
Subsidy from the Ministry for Culture and National Heritage	€0.6 million
Aid from abroad	€0.2 million
Auschwitz-Birkenau Extermination Camp Victims Memorial Foundation	€23 thousand
Total	€7.3 million

European Infrastructure and Environment Operating Program Funds were granted for the conservation of wooden barracks at the Auschwitz II-Birkenau site and two prisoner blocks at the Auschwitz I site;

Aid from abroad, above all from the German Federal Land of North Rhine-Westphalia, made possible continued work on thousands of documents from the so-called SS Hygiene Institute; the Ronald Lauder Foundation continued last year's financing of the micro pile reinforcing structure at the ruins of gas chambers 2 and 3 at the Auschwitz II-Birkenau site;

The Auschwitz-Birkenau Extermination Camp Victims Memorial Foundation underwrote selected educational, publishing, and other tasks.

The Auschwitz-Birkenau State Museum and Memorial imposes an obligation of remembrance and education on future generations throughout the world.

Each institution and every person of good will desirous of helping to bear the burden of maintaining, preserving, and ensuring access to these most eloquent, authentic vestiges of the Holocaust and genocide is requested to contact:

PAŃSTWOWE MUZEUM AUSCHWITZ-BIRKENAU W OŚWIĘCIMIU

ul. Więźniów Oświęcimia 20

32-603 Oświęcim

phone +48 33 844 8003

fax +48 33 843 1862

e-mail: muzeum@auschwitz.org.pl

Bank account: 15 1240 1170 1111 0000 2418 5907

Bank PEKAO SA O/Bielsko-Biała

SWIFT CODE: PKOPPLPWBI

It is also possible to make direct contributions to the Memorial at our website

www.auschwitz.org.pl

1

Jarek Mensfelt
rzecznik prasowy
Spokesman

1. Były obóz Auschwitz I

2. Były obóz
Auschwitz II-Birkenau

Ochrona Miejsca Pamięci jest zadaniem złożonym i wymagającym uwzględnienia szeregu czynników, przede wszystkim konserwatorskich, ale także zagrożeń pożarem czy powodzią oraz innych niebezpieczeństw, takich jak wandalizm czy kradzież.

W pierwszym rzędzie są to zagrożenia „obiektywne”: ciągle narastające i wymagające pilnych, stałych oraz aktywnych działań. To przede wszystkim mijający nieubłagany czas oraz wpływ warunków atmosferycznych i liczby osób zwiedzających na autentyczność pozostałości poobozowych. Właśnie dlatego stworzono nowoczesne laboratoria konserwatorskie i dyplomowaną, profesjonalną ekipę konserwatorów różnych specjalności, a także powołano Fundację Auschwitz-Birkenau.

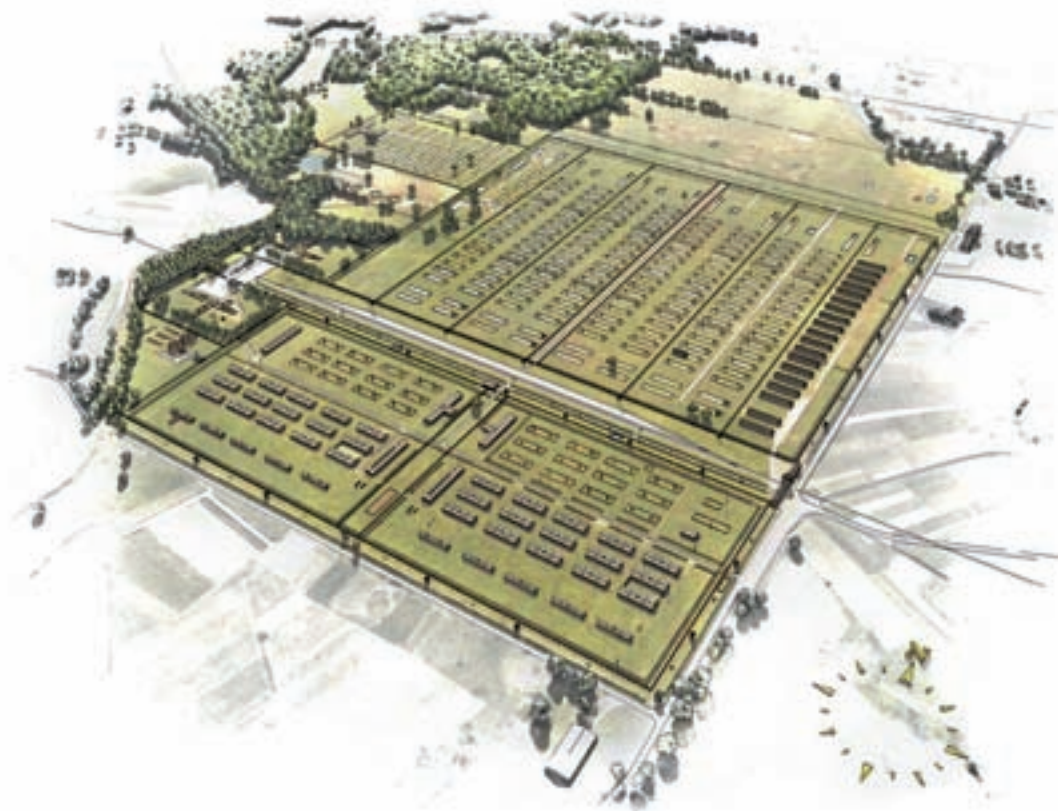
W ostatnich latach, zgodnie z diagnozą priorytetów, skupiano się też na rozwoju systemów zabezpieczeń wewnątrz budynków, gdzie przechowywane są archiwalne dokumenty obozowe i poobozowe, a także dziesiątki tysięcy obiektów historycznych: muzealia, dzieła sztuki oraz inne unikatowe źródła wiedzy o dziejach Auschwitz. Po uzyskaniu niezbędnych zezwoleń służb konserwatorskich położone zostały dwa lata temu pierwsze odcinki przewodów światłowodowych, mających na celu zintegrowanie systemu bezpieczeństwa. Dodatkowo rozbudowywany jest system monitoringu wizyjnego, przede wszystkim na terenie byłego obozu Auschwitz II-Birkenau. Całościowy „Plan Ochrony Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu” uzgadniany jest z policyjnymi specjalistami, a praca wartowników patrolujących rozległy teren podlega dodatkowo elektronicznemu systemowi kontroli.

Niektóre zagrożenia do niedawna wydawały się mało realne, jednakże zuchwała kradzież napisu „Arbeit macht frei” w grudniu 2009 r. z bramy głównej byłego obozu Auschwitz I unaoczniała nam, że to Miejsce nie jest wolne od przestępczości zorganizowanej. Niezależnie od zintensyfikowania prac nad kompleksowym zabezpieczeniem terenów poobozowych trzeba mieć świadomość, że jest to jeden z największych takich chronionych obszarów w Europie.

Oczywisty wymóg zachowania czytelności historycznego terenu i okalających go poobozowych ogrodzeń wykluczają otoczenie ich dla bezpieczeństwa nowoczesnymi murami czy też drutami. Pamiętać też trzeba, że teren ten jest udostępniany dla ponad miliona osób co roku odwiedzających Miejsce Pamięci. Wszystko to sprawia, że zabezpieczenie tak rozległego i skomplikowanego terenu jest rzeczą niezwykle trudną. Na przestrzeni prawie 200 hektarów różnym rodzajom ochrony podlega:

- 155 obiektów budowlanych (np. bloków, baraków, wieżyczek, budynków poobozowych),
- około 300 ruin i śladów poobozowych, w tym szczególnie ważne dla historii Auschwitz ruiny czterech komór gazowych i krematoriów w Birkenau,
- ponad 13 km ogrodzenia z 3,6 tys. słupów betonowych,
- kilometry dróg utwardzonych i rowów melioracyjnych,
- tory kolejowe z bocznica i rampą rozładowniczą,
- dwie poobozowe oczyszczalnie ścieków oraz jedna niedokończona,
- baseny przeciwpożarowe itp.

PROTECTION AND SECURITY

2

The protection of the Memorial is a complex task involving a range of factors, above all related to conservation, but also including considerations of the risks of fire, flood, and other dangers such as vandalism and theft.

In the first rank are “objective” threats. They are permanent and increasing, and they require urgent, ongoing, active measures. Above all, they involve the relentless passage of time, the effects of atmospheric conditions, and the numbers of people who visit the original remains of the camp. For this reason, we have created an up-to-date conservation laboratory with a certified, professional staff of conservationists with various specialties, and we have established the Auschwitz-Birkenau Foundation.

In recent years, in line with our assessment of priorities, we have also concentrated on the development of security systems inside the buildings used to store the original camp records and other archival materials, and tens of thousands of historical objects—museum exhibits, works of art, and other unique sources of knowledge about the history of Auschwitz. The first parts of a fiber-optical network designed as the basis for an integrated security system were installed two years ago, after the required permits were obtained from the conservation services. The visual monitoring system has been enhanced, particularly at the Auschwitz II-Birkenau site. The comprehensive “Plan for the Protection of the Auschwitz-Birkenau State Museum in Oświęcim” was agreed with specialists from the police, and an additional electronic supervision system was in-

stalled for the guards who patrol the vast grounds. Some threats seemed improbable until recently, but the brazen theft of the *Arbeit macht frei* inscription from the main gate of the Auschwitz I camp in December 2009 has come as a reminder that this site is not invulnerable to organized crime. Regardless of the intensification of work on comprehensive security measures for the grounds, we must remain aware that this is one of the most extensive protected sites of its kind in Europe.

The clear requirement to maintain the legibility of the historical terrain and the original camp fence surrounding it rule out using modern walls or fences to secure it. It must also be remembered that over one million visitors per year have access to the Memorial. All of this means that securing such an extensive and complicated area is exceptionally difficult. In a space of almost 200 hectares, various kinds of protection must cover:

- 155 non-movable objects (such as blocks, barracks, and other original camp buildings);
- about 300 ruins and vestiges of the original camp, including the ruins of the four gas chambers and crematoria in Birkenau;
- more than 13 km. of fencing with 3.6 thousand concrete fence posts;
- many kilometers of paved roads and drainage ditches;
- railroad tracks with a siding and unloading platform;
- two original sewage treatment plants and a third, uncompleted plant;
- fire-prevention reservoirs, etc.

1. The Auschwitz I site

2. The Auschwitz II-Birkenau site

1

1. Były obóz Auschwitz II-Birkenau

ZBIORY

W Miejscu Pamięci przechowujemy i chronimy przed zniszczeniem oraz utratą przedmioty pochodzenia obozowego oraz część dobytku przywiezionego przez skazanych na zagładę Żydów, której Niemcy nie zdążyli zniszczyć lub wysłać w głąb Rzeszy. Bardzo wiele eksponatów darowanych zostało przez byłych więźniów i ich rodziny.

Są to m.in.:

- ponad 80 tys. butów;
- około 3,8 tys. waliz, w tym 2,1 tys. z napisami pozostawionymi przez ich właścicieli;
- ok. 12 tys. garnków;
- ok. 40 kg okularów;
- 460 protez;
- 570 sztuk odzieży obozowej, tzw. pasiaków;
- 260 sztuk odzieży cywilnej;
- 260 taśesów;
- 40 m³ stopionych przedmiotów metalowych z terenów tzw. Kanady, magazynów rzeczy zgrabionych Żydom w Birkenau;
- 6 tys. dzieł sztuki (w tym ok. 2 tys. wykonanych przez więźniów w obozach koncentracyjnych).

Pod opieką Muzeum znajdują się też blisko dwie tony włosów obciętych deportowanym kobietom.

ARCHIWUM

W muzealnym archiwum znajduje się prawie 250 metrów bieżących dokumentów.

Zbiór zawiera m.in.:

- ok. 39 tys. negatywów fotografii nowo przywiezionych więźniów, wykonanych przez administrację obozową w okresie przed wprowadzeniem tatuowania jako środka identyfikacji więźnia;
- kopie ok. 200 fotografii wykonanych przez SS w Birkenau w trakcie deportacji Żydów z Węgier w 1944 r.;
- zdjęcia wykonane nielegalnie przez członków Sonderkommando w pobliżu komór gazowych w Birkenau; ok. 500 zdjęć obiektów i terenu Auschwitz wykonanych przez SS w czasie istnienia obozu; prawie 2,5 tys. fotografii rodzinnych przywiezionych przez osoby deportowane do Auschwitz (głównie przez Żydów z gett w Będzinie i Sosnowcu); kilkadziesiąt fotografii lotniczych terenów obozowych, wykonanych przez amerykańskich pilotów w 1944 r.,

- oraz zdjęcia wykonane po wyzwoleniu przez pracowników Muzeum i innych.

Dokumenty obozowe i związane z obozem, to m.in.:

- 48 tomów obozowych „Ksiąg zgonów”, zawierających blisko 70 tys. aktów zgonu zmarłych i zamordowanych w Auschwitz;
- 248 tomów dokumentów Zentralbauleitung der Waffen SS und Polizei Auschwitz (Centralnego Zarządu Budowlanego Waffen SS i Policji w Auschwitz), zawierających dokumentację techniczną i plany dotyczące budowy i rozbudowy obozu, jego infrastruktury oraz plany przebudowy miasta Oświęcimia;
- 64 tomy dokumentów „SS-Hygiene Institut” (Instytutu Higieny SS);
- 16 tomów akt personalnych więźniów;
- 8 tys. listów i kart wysłanych z obozu przez więźniów;
- ok. 800 tys. klatek mikrofilmów (głównie kopii dokumentów obozowych lub dokumentów pozyskanych z innych źródeł);
- ponad 2 tys. nagrań z relacjami i wspomnieniami byłych więźniów;
- ponad 1 tys. kaset wideo z materiałami o tematyce wojennej i obozowej;
- ok. 130 filmów (taśma filmowa) fabularnych i krótkometrażowych o tematyce wojennej i obozowej;
- 162 tomy zespołu „Oświadczenia”, zawierające ponad 3,5 tys. relacji byłych więźniów obozów koncentracyjnych, robotników przymusowych, mieszkańców ziemi oświęcimskiej, itp., w sumie ponad 30 tys. stron;
- 257 tomów zespołu „Wspomnienia”, zawierających ponad 1,4 tys. wspomnień byłych więźniów obozów koncentracyjnych, robotników przymusowych, mieszkańców ziemi oświęcimskiej, itp., w sumie ponad 45 tys. stron;
- 78 tomów akt procesowych komendanta obozu Rudolfa Hössa i załogi obozu Auschwitz, w sumie ponad 16 tys. stron;
- 195 tomów zespołu „Ankiety” wypełnione przez byłych więźniów, ok. 20 tys. stron;
- 27 tomów ankiet tematycznych, przeprowadzonych wśród byłych więźniów, łącznie ok. 8 tys. stron;
- 7 tomów akt i relacji dotyczących ewakuacji więźniów Auschwitz w 1945 r., ponad tysiąc stron.

COLLECTIONS

At the Memorial, we hold and maintain objects that originated in the camp, along with that part of the property brought here by people sentenced to destruction, which the Germans did not manage to destroy or ship into the depths of the Reich. There are also a great many objects donated by former prisoners and their families.

They include:

- more than 80 thousand shoes;
- approximately 3.8 thousand suitcases, including 2.1 thousand labeled by their owners;
- approximately 12 thousand pots and pans;
- approximately 40 kg. of eyeglasses;
- 460 prostheses;
- 570 items of camp clothing, the so-called striped uniforms;
- 260 items of civilian clothing;
- 260 prayer garments;
- 40 cu. m. of melted metal objects from “Kanada,” the warehouses used to store items plundered from Jews in Birkenau;
- 6 thousand works of art (including 2 thousand made by prisoners in concentration camps).

Almost two tons of hair cut from the heads of deported women are under the care of the Museum.

ARCHIVES

The documents in the Museum Archives fill almost 250 running meters of shelf space.

The collection includes:

- approximately 39 thousand photographic negatives showing newly arrived prisoners, made by the camp administration in the period before the introduction of tattoos as a means of identifying prisoners;
- copies of approximately 200 photographs taken by the SS in Birkenau in the course of the deportation of Jews from Hungary in 1944;
- photographs taken illegally by prisoners from the Sonderkommando in the vicinity of the gas chambers in Birkenau; approximately 500 photographs of the Auschwitz buildings and grounds during the time when the camp was in operation; almost 2.5 thousand family photographs brought to the camp by deportees (mostly Jews from the ghettos in Będzin and Sosnowiec); several dozen aerial reconnaissance photographs of the camp area, taken by American airmen in 1944; and photographs taken after liberation by members of the Museum staff and others;

Camp records and documents connected with the camp, including:

- the 48 volumes of the Auschwitz “Death Books,” containing almost 70 thousand death certificates for prisoners who died or were murdered in Auschwitz;
- 248 volumes of documents from the Zentralbauleitung der Waffen SS und Polizei Auschwitz (Central Waffen SS and Police Construction Board in Auschwitz), containing technical documentation and blueprints for the construction and expansion of the camp and its infrastructure, and plans for the rebuilding of the city of Oświęcim;
- 64 volumes of documents of the SS-Hygiene Institut;
- 16 volumes of files with personal data on prisoners;
- 8 thousand letters and cards mailed from the camp by prisoners;
- approximately 800 thousand frames of microfilms (mostly copies of camp documents or documents obtained from other sources);
- more than 2 thousand recordings of accounts and reminiscences by former prisoners;
- more than 1 thousand video cassettes with material on war- and camp-related subjects;
- approximately 130 feature and short feature films (on reels) on war- and camp-related subjects;
- 162 volumes of the “Statements” collection, containing more than 3.5 thousand accounts by former concentration camp prisoners, slave laborers, residents of the Land of Oświęcim, and others, for a total of more than 30 thousand pages;
- 257 volumes of the “Memoirs” collection, containing more than 1.4 thousand accounts by former concentration camp prisoners, slave laborers, residents of the Land of Oświęcim, and others, for a total of more than 45 thousand pages;
- 78 volumes of court proceedings from the trials of camp commandant Rudolf Höss and the Auschwitz garrison, for a total of more than 16 thousand pages;
- 195 volumes of the “Questionnaires” collection, filled out by former prisoners, approximately 20 thousand pages;
- 27 volumes of thematic questionnaires, from surveys of former prisoners, for a total of approximately 8 thousand pages;
- 7 volumes of records and accounts concerning the evacuation of Auschwitz prisoners in 1945, for a total of more than a thousand pages.

1. The Auschwitz II-Birkenau site

1

1. XVII posiedzenie
 Międzynarodowej
 Rady Oświęcimskiej

PAŃSTWOWE MUZEUM AUSCHWITZ-BIRKENAU MA W SWOJEJ OPIECE MIEJSCE PAMIĘCI. MUZEUM JEST INSTYTUCJĄ PAŃSTWOWĄ, BEZPOŚREDNIO PODLEGAJĄCĄ MINISTROWI KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO.

AUSCHWITZ-BIRKENAU STATE MUSEUM TAKES CARE OF THE MEMORIAL. THE MUSEUM IS A STATE INSTITUTION SUBJECTED DIRECTLY TO THE MINISTER OF CULTURE AND NATIONAL HERITAGE.

MIĘDZYNARODOWA RADA OŚWIĘCIMSKA

Ze względu na szczególny charakter tego Miejsca, Prezes Rady Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej powołał Międzynarodową Radę Oświęcimską. To ona rozstrzyga w najtrudniejszych przypadkach o kierunkach rozwoju Muzeum i jego opieki nad Miejscem. Rada, pod przewodnictwem prof. Władysława Bartoszewskiego, skupia 25 specjalistów oraz uznane autorytety w tej dziedzinie z wielu państw świata. Dwukrotnie w roku zbiera się dla rozpatrywania wszystkich spraw, które wymagają szerszych debat przed powzięciem decyzji ważnych dla przyszłości Miejsca Pamięci.

INTERNATIONAL AUSCHWITZ COUNCIL

In view of the special nature of this place, the Chairman of the Council of Ministers of the Polish Republic convened the International Auschwitz Council, which rules on the most difficult cases in the direction of the development of the Museum and its care for the site. Under the chairmanship of Professor Władysław Bartoszewski, it consists of 25 specialists and acknowledged authorities on the subject from many countries around the world. It meets twice a year to consider all matters requiring more debate before the making of decisions bearing on the future of the Memorial.

MIĘDZYNARODOWA RADA OŚWIĘCIMSKA

INTERNATIONAL AUSCHWITZ COUNCIL

Przewodniczący / Chairman	prof. Władysław Bartoszewski
Wiceprzewodniczący / Deputy Chairman	prof. Israel Gutman
Wiceprzewodniczący / Deputy Chairman	Stefan Wilkanowicz
Członkowie / Members	
Kazimierz Albin	rev. / ks. Grzegorz Michalczyk
rabbi / rabin Andrew Baker	dr Richard Prasquier
dr Hava Dreyfus	Romani Rose
Sara Bloomfield	Avner Shalev
dr Piotr M.A. Cywiński	Kalman Sultanik
rev./ks. Manfred Deselaers	Leszek Szuster
prof. Waław Długoborski	dr Piotr Trojański
Henryk Flug	Marian Turski
Christoph Heubner	prof. Jonathan Webber
prof. Ołeksandr Jewhenowicz Łysenko	Jerzy Wróblewski
Agnieszka Magdziak-Miszewska	Marek Zajac

CONSULTANTS, ADVISERS AND EXPERTS

RADA MUZEUM

Praca Muzeum oceniana jest ponadto corocznie przez Radę powoływaną przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Opiniuje ona działalność tej instytucji, przedłożone przez dyrektora plany i sprawozdania.

MUSEUM BOARD OF TRUSTEES

The work of the Museum is additionally evaluated annually by a Board convened by the Minister of Culture and National Heritage to assess the activities of the institution and the plans and reports submitted by the director.

1. The 17th session of the International Auschwitz Council

RADA MUZEUM

MUSEUM BOARD OF TRUSTEES

Kazimierz Albin	prof. Edward Kosakowski
Alicja Bartuś	prof. Stanisław Krajewski
Andrzej Bibrzycki	Piotr Kućka
prof. Tomasz Gąsowski	Andrzej Przewoźnik
prof. Jan Kantyka	Jerzy Wróblewski

RADA MIĘDZYNARODOWEGO CENTRUM EDUKACJI O AUSCHWITZ I HOLOKAUŚCIE

Przy utworzonym w 2005 r. Międzynarodowym Centrum Edukacji o Auschwitz i Holokauście działa 10-osobowa Rada, która jest powoływana przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego na wniosek Międzynarodowej Rady Oświęcimskiej. Rada ta skupia się na ocenie i wyznaczaniu kierunków pracy edukacyjnej.

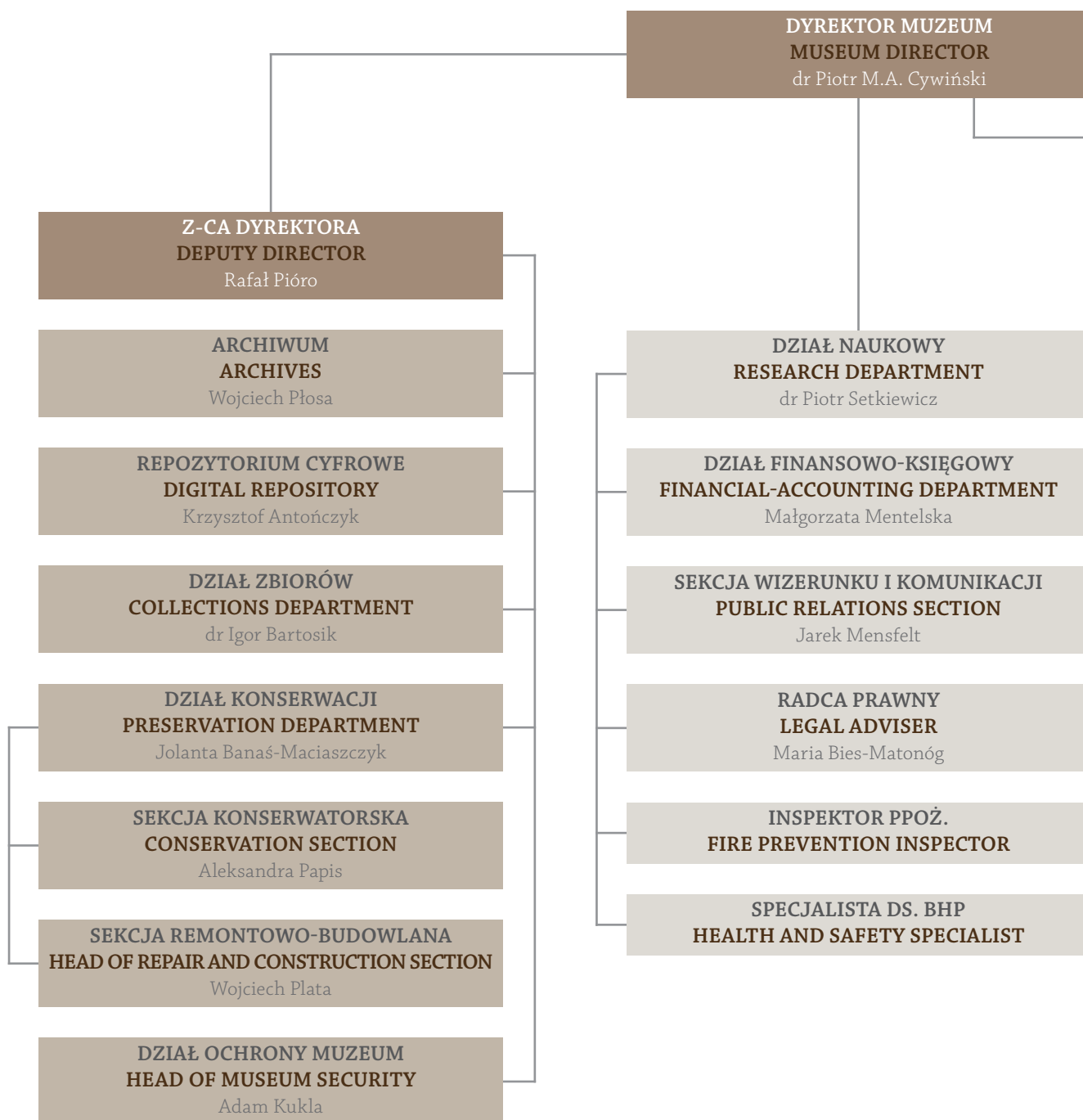
INTERNATIONAL BOARD OF THE CENTER FOR EDUCATION ABOUT AUSCHWITZ AND THE HOLOCAUST

The International Center for Education about Auschwitz and the Holocaust, created in 2005, has a 10-person Board nominated by the Minister of Culture and National Heritage at the suggestion of the International Auschwitz Council. This Board evaluates and designates the directions of the educational work.

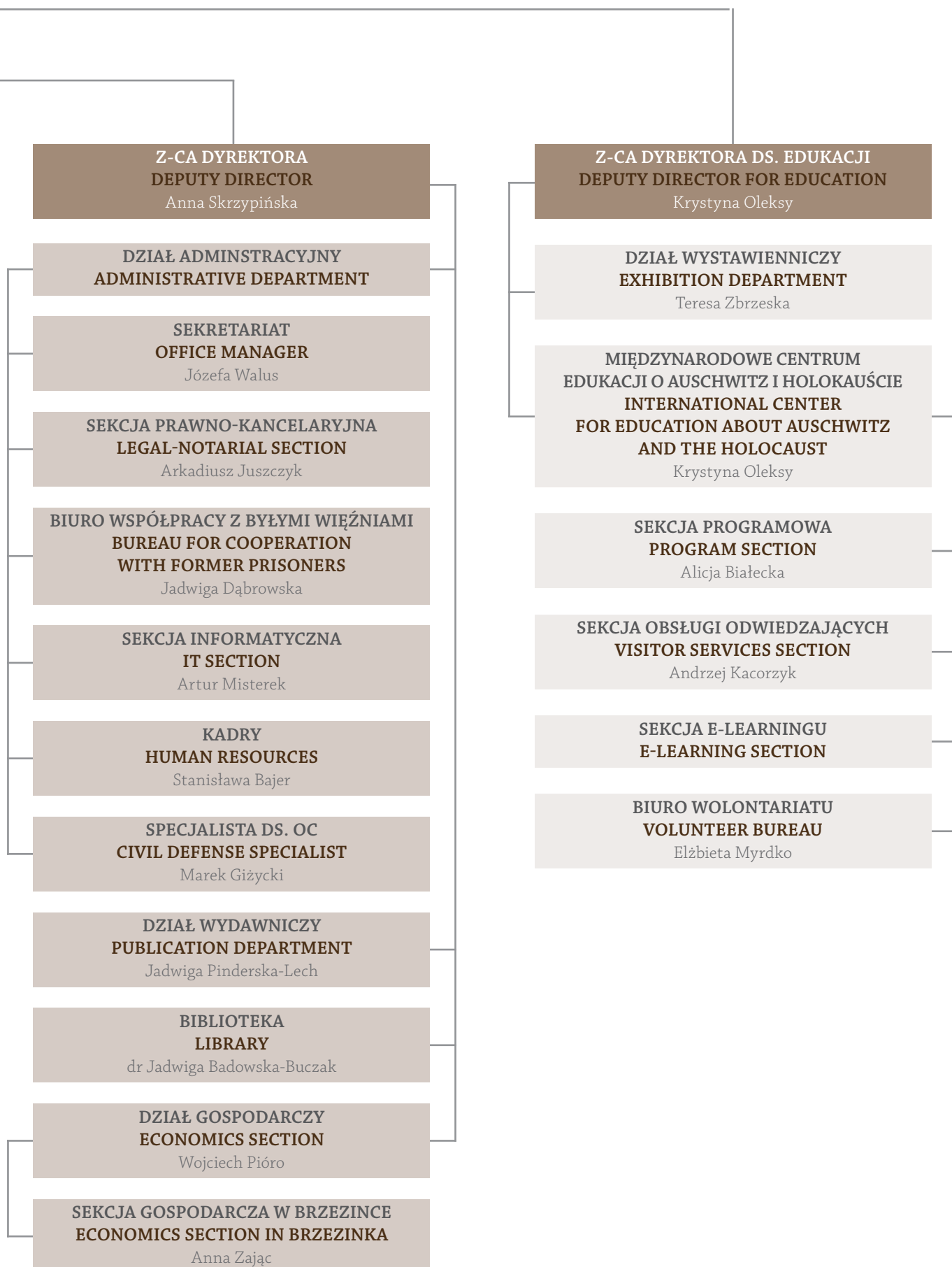
RADA MIĘDZYNARODOWEGO CENTRUM EDUKACJI O AUSCHWITZ I HOLOKAUŚCIE

INTERNATIONAL CENTER FOR EDUCATION ABOUT AUSCHWITZ AND THE HOLOCAUST BOARD OF TRUSTEES

Przewodniczący / Chairman	Stefan Wilkanowicz
Wiceprzewodniczący / Deputy Chairman	prof. Jonathan Webber
Wiceprzewodniczący / Deputy Chairman	dr Piotr M.A. Cywiński
Członkowie / Members	
dr hab. Barbara Engelking-Boni	Dorit Novak
dr Gideon Greif	dr Piotr Paziński
Wolf Kaiser	Marcello Pezzetti
dr Serge Klarsfeld	

MUSEUM STRUCTURE

Imię i nazwisko Name	Funkcja Position	Telefon / Fax Telephone and fax number	E-mail
dr Piotr M.A. Cywiński	Dyrektor Muzeum Museum Director	+ 48 33 844 8003/4	piotr.cywinski@auschwitz.org.pl
Anna Skrzypińska	Wicedyrektor Deputy Director	+ 48 33 844 8188	anna.skrzypinska@auschwitz.org.pl
Rafał Pióro	Wicedyrektor Deputy Director	+ 48 33 844 8188	rafal.pioro@auschwitz.org.pl
Krystyna Oleksy	Wicedyrektor i Dyrektor Międzynarodowego Centrum Edukacji o Auschwitz i Holokauście (MCEAH) Deputy Director and Director of the International Center for Education about Auschwitz and the Holocaust (ICEAH)	+ 48 33 844 8188	krystyna.oleksy@auschwitz.org.pl
Małgorzata Mentelska	Główna Księgową Head Accountant	+ 48 33 844 8080	malgorzata.mentelska@auschwitz.org.pl
Wojciech Płosa	Kierownik Archiwum Head of Archives	+48 33 844 8007	wojciech.plosa@auschwitz.org.pl
dr Igor Bartosik	Kierownik Działu Zbiorów Head of Collections Department	+48 33 844 8015	igor.bartosik@auschwitz.org.pl
Krzysztof Antończyk	Kierownik Repozytorium Cyfrowego Head of Digital Repository	+48 33 844 8090	krzysztof.antonczyk@auschwitz.org.pl
prof. dr hab. Waław Długoborski	Kurator naukowy Academic Curator	+48 33 844 8040	historia@auschwitz.org.pl
Ewa Bazan	Informacja o Byłych Więźniach Office for Information on Former Prisoners	+48 33 844 8009	archiwum@auschwitz.org.pl
Jolanta Banaś-Maciaszczyk	Kierownik Działu Konserwacji Head of Preservation Department	+48 33 844 8020	jolanta.banas@auschwitz.org.pl
Aleksandra Papis	Kierownik Sekcji Konserwatorskiej Head of Conservation Section	+48 33 844 8171	aleksandra.papis@auschwitz.org.pl
Wojciech Plata	Sekcja Remontowo-Budowlana Head of Repair and Construction Section	+48 33 844 8027	wojciech.plata@auschwitz.org.pl
Adam Kukła	Komendant Służby Ochrony Muzeum Head of Museum Security	+48 33 844 8085	security@auschwitz.org.pl
Teresa Zbrzeska	Kierownik Działu Wystawienniczego Head of Exhibition Department	+48 33 844 8049 +48 33 844 8052	teresa.zbrzeska@auschwitz.org.pl
Alicja Białecka	Kierownik Sekcji Programowej MCEAH Head of ICEAH Program Section	+48 33 844 8062	alicja.bialecka@auschwitz.org.pl

CONTACT

Imię i nazwisko Name	Funkcja Position	Telefon / Fax Telephone and fax number	E-mail
Andrzej Kacorzyk	Kierownik Organizacyjny i Kierownik Sekcji Obsługi Odwiedzających MCEAH Executive Head and Head of Visitor Services Section ICEAH	+48 33 844 8063	andrzej.kacorzyk@auschwitz.org.pl
Magdalena Urbaniak	Sekcja Obsługi Odwiedzających – rezerwacja przewodników Visitor Service Section – guides reservation	+48 33 844 8100/099	muzeum@auschwitz.org.pl
Elżbieta Myrdko	Kierownik Biura Wolontariatu Head of Volunteer Bureau	+48 33 844 8149	elzbieta.myrdko@auschwitz.org.pl
Wanda Hutny	Obsługa ekip filmowych MCEAH Film Service ICEAH	+48 33 844 8097 +48 33 843 2227	wanda.hutny@auschwitz.org.pl
Jadwiga Pinderska-Lech	Kierownik Działu Wydawniczego Head of Publications Department	+48 33 844 8054	jadwiga.lech@auschwitz.org.pl
Artur Misterek	Kierownik Sekcji Informatycznej Head of IT Section	+48 33 843 8151	artur.misterek@auschwitz.org.pl
Jadwiga Dąbrowska	Biuro Współpracy z b. Więźniami Section for Former Prisoners' Affairs	+48 33 844 8110	jadwiga.dabrowska@auschwitz.org.pl
Arkadiusz Juszczyk	Kierownik Sekcji Prawno-Kancelaryjnej Head of the Legal-Notarial Section	+48 33 844 8148	arkadiusz.juszczyk@auschwitz.org.pl
Wojciech Pióro	Kierownik Działu Gospodarczego Head of Economics Section	+48 33 844 8065	wojciech.pioro@auschwitz.org.pl
Stanisława Bajer	Kadry Human Resources	+48 33 844 8112	kadry@auschwitz.org.pl
Marek Giżycki	Specjalista ds. OC Civil Security Inspector	+48 33 844 8115	muzeum@auschwitz.org.pl
dr Jadwiga Badowska-Buczak	Kierownik Biblioteki Head of Library	+48 33 844 8060	biblioteka@auschwitz.org.pl
dr Piotr Setkiewicz	Kierownik Działu Naukowego Head of Research Department	+48 33 844 8039	piotr.setkiewicz@auschwitz.org.pl
Jarek Mensfelt	Rzecznik prasowy Kierownik Sekcji Wizerunku i Komunikacji Museum Spokesman Head of PR Section	+48 33 844 8058	jarek.mensfelt@auschwitz.org.pl
Bartosz Bartyzel	Specjalista ds. PR Public Relations Officer	+48 33 844 8043	bartosz.bartyzel@auschwitz.org.pl
Paweł Sawicki	Specjalista ds. PR Public Relations Officer	+48 33 844 8126	pawel.sawicki@auschwitz.org.pl
Jacek Kastelaniec	Fundraising	+48 519 54 3610	jacek.kastelaniec@auschwitz.org.pl

**WYDAWCA
PUBLISHER**

© Państwowe Muzeum
Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu, 2010

ul. Więźniów Oświęcimia 20
32-603 Oświęcim
tel./phone: +48 33 844 8003
fax: +48 33 843 1862
e-mail: muzeum@auschwitz.org.pl
www.auschwitz.org.pl

NIP: 5490005549
REGON: 000276015
Numer w Państwowym Rejestrze Muzeów:
DM-IV/PRM/25/98

**REDAKCJA
EDITED BY**

Bartosz Bartyzel
Agnieszka Juskowiak-Sawicka
Jarek Mensfelt
Jadwiga Pinderska-Lech
Paweł Sawicki

**TŁUMACZENIE
TRANSLATION**

William Brand

**OKŁADKA I PROJEKT GRAFICZNY
COVER DESIGN AND LAYOUT**

Agnieszka Matuła, Grafikon

**ZDJĘCIA
PHOTOS**

Jolanta Banaś
Bartosz Bartyzel
Mikołaj Grynberg
Andrzej Jastrzębiowski
Agnieszka Juskowiak-Sawicka
Mirosław Maciaszczyk
Jarek Mensfelt
Rafał Pióro
Tomasz Pielesz
Jerzy Rusin
Paweł Sawicki
Barbara Sieńko
USHMM photo by Max Reid

**WYBÓR I OPISY ZDJĘĆ
CHOICE AND DESCRIPTION OF PHOTOS**

Bartosz Bartyzel
Paweł Sawicki

**DRUK
PRINTED BY**

Drukarnia i Wydawnictwo **Grafikon**[®]
Jaroszowice 324, 34-100 Wadowice
tel. 033 873 46 20, fax 033 873 46 22
e-mail: biuro@grafikon.com.pl
www.grafikon.com.pl

DARCZYŃCY

DONORS

**THE RONALD S. LAUDER FOUNDATION
USA**

**DAS LAND NORDRHEIN-WESTFALEN
GERMANY**

**ILLINOIS HOLOCAUST MUSEUM AND EDUCATION CENTER
USA**

**BINDER GMBH, TUTTLIGEN
GERMANY**

**RADA PAMIĘCI OCHRONY WALK I MĘCZEŃSTWA
POLSKA**

**FUNDACJA PAMIĘCI OFIAR OBOZU ZAGŁADY
AUSCHWITZ-BIRKENAU
THE AUSCHWITZ-BIRKENAU EXTERMINATION CAMP
VICTIMS MEMORIAL FOUNDATION
POLSKA**

**THE SETTON FOUNDATION
USA**

**M. SAENGER GERALD
FRANCE**

**JEHUDA WIDAWSKI
ISRAEL**

M e m o r i a l
Auschwitz

Birkenau
M i e j s c e P a m i ę c i